

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY**

Evidenčné číslo: 103002/I/2014/1400273627

**TEORETICKÉ MOŽNOSTI VYUŽITIA XBRL PRI
PREVÁDZKE REGISTRA ÚČTOVNÝCH ZÁVIEROK**

Diplomová práca

2014

Bc. Anton Marci

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY**

**TEORETICKÉ MOŽNOSTI VYUŽITIA XBRL PRI
PREVÁDZKE REGISTRA ÚČTOVNÝCH ZÁVIEROK**

Diplomová práca

Študijný program: Účtovníctvo a audítorstvo

Študijný odbor: 6209 Účtovníctvo a audítorstvo

Školiace pracovisko: Katedra účtovníctva a audítorstva

Vedúci záverečnej práce: doc. Ing. Miloš Tumpach, PhD.

Bratislava 2014

Bc. Anton Marci

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY**

ZADANIE ZÁVEREČNEJ PRÁCE

Meno a priezvisko autora práce: Anton Marci

Študijný program: Účtovníctvo a audítorstvo, (Jednoodborové štúdium, inžiniersky II. st., denná forma)

Študijný odbor: 6209 Účtovníctvo a audítorstvo

Typ záverečnej práce: Diplomová záverečná práca

Jazyk záverečnej práce: slovenský

Názov: Teoretické možnosti využitia XBRL pri prevádzke registra účtovných závierok

Anotácia: V nadväznosti na povinnosť niektorých účtovných jednotiek prezentovať svoju účtovnú závierku v registri účtovných závierok v elektronickej podobe je možné uvažovať o tom, aby sa medzi prípustné komunikačné protokoly zaradil aj XBRL (eXtensible business reporting language). Dôležité však je, aby sa dosiahol optimálny pomer medzi úžitkami a nákladmi z jeho zavedenia.

Vedúci: doc. Ing. Miloš Tumpach, PhD.

Katedra: KÚA FHI - Katedra účtovníctva a audítorstva FHI

Vedúci katedry: doc. Ing. Miloš Tumpach, PhD.

Dátum zadania: 19.10.2012

Dátum schválenia: 19.10.2012

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracoval samostatne a že som uviedol všetku použitú literatúru.

Dátum: 30. 04. 2014

.....
Anton Marci

ABSTRAKT

Marci, Anton: *Teoretické možnosti využitia XBRL pri prevádzke registra účtovných závierok*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta hospodárskej informatiky. – Vedúci záverečnej práce: doc. Ing. Miloš Tumpach, PhD. – Bratislava: FHI EU, 2014, 90s. Cieľom záverečnej práce je navrhnúť koncepciu riešenia problematiky využitia XBRL ako prípustného komunikačného protokolu v nadväznosti na povinnosť niektorých účtovných jednotiek prezentovať svoju účtovnú závierku v registri účtovných závierok v elektronickej podobe. Zohľadniť pri tom optimálny pomer medzi úžitkami a nákladmi z jeho zavedenia na základe analýzy súčasného stavu využitia registra účtovných závierok a XBRL. Zohľadniť budúce možnosti jeho využitia, ako aj možnosti subjektov zúčastnených v procese zverejňovania účtovných závierok v registri účtovných závierok. Práca je rozdelená do 6 kapitol. Obsahuje 16 tabuliek, 2 schémy, 3 obrázky a 4 prílohy. Prvá kapitola je venovaná súčasnému stavu využitia registra účtovných závierok v SR a využitia XBRL komunikačného protokolu vo vybraných krajinách a oblastiach sveta. Druhá kapitola sa venuje charakteristike základných skutočností určujúcich register účtovných závierok a XBRL. V ďalšej časti sa charakterizuje hlavný cieľ a čiastkové ciele práce. Nasledujúcou kapitolou práce je charakteristika metodiky práce a metód skúmania. Záverečné kapitoly sa zaoberajú výsledkami skúmania problematiky práce a to výhodami a nevýhodami využívania registra účtovných závierok a komunikačného protokolu XBRL, výsledkami dopytovania odbornej verejnosti na danú problematiku, podmienkami nevyhnutnými pre splnenie hlavného cieľa práce. Výsledkom riešenia danej problematiky je návrh koncepcie riešenia problematiky využitia XBRL ako prípustného komunikačného protokolu pri prevádzke registra účtovných závierok v Slovenskej republike.

Kľúčové slová:

Register účtovných závierok, XBRL, elektronický formát pre vykazovanie

ABSTRACT

Marci, Anton: *Theoretical possibilities of application of XBRL for the registry of financial statements*. - University of Economics in Bratislava. Faculty of Business Informatics. - Thesis Supervisor: doc. Ing. Miloš Tumpach, PhD. - Bratislava: FBI UE, 2014, 90p.

The aim of the thesis is to propose a concept for the use of XBRL as an eligible communication protocol, relating to the obligation of some entities to present their financial statements electronically in the registry of financial statements. The thesis contains analysis of the optimal ratio between the benefits and costs of XBRL implementation into the registry of financial statements. It will also review the future possibilities for entities related to the registry of financial statements and the usage of XBRL within the registry. The thesis is divided into 6 chapters, contains 16 tables, 2 charts, 3 pictures and 4 appendices. The first chapter is devoted to the current use of the registry of financial statements in the Slovak republic. It also encompasses the current state of use of the XBRL communication protocol in selected areas. The second chapter deals with the characteristics of the main terms used in the thesis. The next section describes the main objective of the thesis and other goals. The following section describes the methodology and methods of research. The final chapters discuss the advantages and disadvantages of using the registry of financial statements as well as the use of XBRL. They also propose suggestions for using XBRL as an eligible communication protocol in the registry of financial statements. The final result of the thesis is a proposal for the use of XBRL communication protocol for the registry of financial statements in the Slovak republic.

Keywords:

Registry of financial statements, XBRL, electronic reporting format

Obsah

Zoznam použitých skratiek	9
Zoznam tabuliek, zoznam schém a zoznam obrázkov	11
Úvod	12
1 Súčasný stav problematiky RÚZ a využitia XBRL v SR, v EÚ a vo svete	14
1.1 Právna úprava registra účtovných závierok v SR a súvisiace normy	16
1.2 Nadnárodná právna úprava týkajúca sa registra účtovných závierok a XBRL	21
1.3 Zhrnutie národnej a nadnárodnej právnej úpravy ovplyvňujúcej RÚZ a XBRL	23
1.3.1 Zhrnutie národnej právnej úpravy ovplyvňujúcej RÚZ a XBRL	24
1.3.2 Zhrnutie nadnárodnej právnej úpravy ovplyvňujúcej RÚZ a XBRL	25
1.4 Subjekty zúčastňujúce sa prevádzky RÚZ v SR	25
1.5 Proces zverejňovania účtovnej závierky v registri účtovných závierok	27
1.5.1 Proces zverejňovania ÚZ pre ÚJ, ktorá vyhotovuje ÚZ v listinnej forme	27
1.5.2 Proces zverejňovania ÚZ pre ÚJ, ktorá vyhotovuje ÚZ v elektronickej forme	27
1.5.3 Proces zverejňovania ÚZ pre ÚJ, ktorá je subjektom verejnej správy	28
1.5.4 Vizualizácia procesu zverejňovania ÚZ v RÚZ v SR	29
1.6 Všeobecné dôvody a možnosti využitia XBRL vyplývajúce z praxe v EÚ	32
1.6.1 Analýza vzťahu IFRS k XBRL ako komunikačnému protokolu	32
1.6.2 Analýza vzťahu EIOPA k XBRL ako komunikačnému protokolu	35
1.6.3 Analýza vzťahu EBA k XBRL ako komunikačnému protokolu	36
1.6.4 Analýza vzťahu ESMA k XBRL ako komunikačnému protokolu	38
1.6.5 Zhrnutie možností a dôvodov použitia XBRL vyplývajúcich z praxe v EÚ	39
1.7 Určenie ÚJ v SR s možnosťou využitia XBRL ako komunikačného rozhrania	41
2 Vysvetlenie základných pojmov používaných v práci	44
2.1 Vysvetlenie pojmu XBRL - eXtensible business reporting language	44
2.1.1 Príklad použitia XML	45
2.1.2 Príklad použitia XBRL	47
2.1.3 Základné výhody XBRL komunikačného rozhrania	48
2.1.4 Organizácie podporujúce použitie XBRL vo svete	49
2.2 Register účtovných závierok	51
2.2.1 Základné funkcie elektronicky prístupného registra účtovných závierok	51
2.2.2 Základné výhody elektronicky prístupného registra účtovných závierok	53
2.2.3 Používatelia registra účtovných závierok	54
3 Hlavný cieľ a čiastkové ciele práce	55
4 Metodika práce a metódy skúmania	57
4.1 Charakteristika objektu skúmania	57
4.2 Spôsob získavania údajov a ich zdroje	57
4.3 Metódy skúmania a interpretácie výsledkov skúmania	58
5 Výsledky skúmania RÚZ a teoretického využitia XBRL pri prevádzke RÚZ	60
5.1 Výhody vyplývajúce zo zavedenia XBRL pri prevádzke RÚZ v SR	60
5.2 Nevýhody vyplývajúce zo zavedenia XBRL pri prevádzke RÚZ v SR	64
5.3 Náklady a úžitky zo zavedenia XBRL pri prevádzke RÚZ v SR	66
5.4 Plánovaný spôsob využitia XBRL v SR	68
5.5 Skutočnosti podstatné pre vypracovanie návrhu koncepcie využitia XBRL	69
5.5.1 Požiadavka spolupráce subjektov zúčastňujúcich sa prevádzky RÚZ v SR	69
5.5.2 Požiadavka zverejňovania ÚZ v RÚZ v štátnom jazyku	70
5.5.3 Požiadavka aktualizácie XBRL na základe pravidelných zmien Taxonomií	71
5.5.4 Požiadavka prispôsobenia systémov určených na predkladanie ÚZ pre XBRL	71
5.5.5 Budúce možnosti využitia XBRL ako prípustného komunikačného protokolu	72
5.5.6 Iné skutočnosti podmienajúce využitie XBRL v SR	72

6 Diskusia - Návrh koncepcie využitia XBRL pri prevádzke RÚZ	73
6.1 Návrh koncepcie využitia XBRL pri prevádzke RÚZ – A – ideálny variant	73
6.2 Návrh koncepcie využitia XBRL pri prevádzke RÚZ – B – minimálny variant.....	76
Záver	79
Zoznam použitej literatúry	81
Zoznam príloh.....	90

Zoznam použitých skratiek

AZUV - programové vybavenie na podanie ÚZ Datacentra

DP - Daňové priznanie

DPM - metodológie modelovania dát

DÚ - Daňový úrad

EBA - Európsky orgán dohľadu pre bankovníctvo

ECB - Európska centrálna banka

EEA - Európsky hospodársky priestor

EIOPA - Európsky orgán dohľadu pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov

EMEA - Európa, Stredný východ a Afrika

ESFS - Európsky systém finančného dohľadu

ESMA - Európsky orgán dohľadu pre cenné papiere a trhy

ESRB - Európsky výbor pre systémové riziká

EÚ - Európska únia

EXTA - Európska architektúra XBRL Taxonómie

FO - fyzická osoba

FR SR - Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky

IAS - Medzinárodné účtovné štandardy

IASB - Rada pre medzinárodné účtovné štandardy

IFRS - Medzinárodné štandardy pre finančné vykazovanie

ISVS - informačný systém verejnej správy

JSON - JavaScript Object Notation

MF SR - Ministerstvo financií SR

MS SR - Ministerstvo spravodlivosti SR

NBS - Národná banka Slovenska

P. č. – poradové číslo

PDF - Portable document format - prenosný formát dokumentu

PO - právnická osoba

RIS.SAM - program na podanie výročných správ a správ audítorov pre MF SR

RÚZ - register účtovných závierok

s. – počet strán

SK NACE - klasifikácia ekonomických činností

SMEs - Malé a stredné spoločnosti

SR - Slovenská republika

St. – strana

ŠP - Štátna pokladnica

ÚJ - účtovná jednotka

USA - Spojené štáty americké

UTF-8 - Unicode Transformation Format - univerzálny kódovací transformačný formát

ÚZ - účtovná závierka

VSEOBv14 - všeobecný formulár na podávanie ÚZ na webovom sídle FR SR

XAC - XBRL Advisory Council

XBRL - eXtensible business reporting language - škálovateľný jazyk pre podnikové
vykazovanie

xIFRS - on-line nástroj na porozumenie IFRS XBRL Taxonómie

XML - extensible markup language - rozširiteľný značkovací jazyk

XQRT - XBRL Quality Review Team

Zoznam tabuliek, zoznam schém a zoznam obrázkov

Zoznam tabuliek

- Tabuľka 1 – Dokumenty zverejňované v RÚZ v SR st. 16
- Tabuľka 2 – Dokumenty tvoriace verejnú časť RÚZ st. 17
- Tabuľka 3 – Dokumenty tvoriace verejnú časť RÚZ v skrátenej forme st. 19
- Tabuľka 4 – Povinnosti správcu RÚZ, ktorým je MF SR st. 19
- Tabuľka 5 – Termíny zverejnenia dokumentov v RÚZ podľa typu dokumentu st. 20
- Tabuľka 6 – Subjekty zúčastňujúce sa prevádzky RÚZ v SR st. 26
- Tabuľka 7 – Proces zverejňovania ÚZ v RÚZ v SR pre vybrané typy ÚJ st. 29
- Tabuľka 8 – Vzťah organizácií k vykazovaniu informácií prostredníctvom XBRL st. 41
- Tabuľka 9 – Typy ÚJ, ktoré zostavujú ÚZ v súlade s IFRS platnými v EÚ st. 41
- Tabuľka 10 – Organizácie podporujúce použitie XBRL vo svete st. 50
- Tabuľka 11 – Základné funkcie elektronicky prístupného RÚZ st. 51
- Tabuľka 12 – Kritéria vyhľadávania v zozname účtovných jednotiek v RÚZ v SR st. 52
- Tabuľka 13 – Typy dokumentov tvoriacich zdroje informácií o objekte skúmania st. 58
- Tabuľka 14 – Metódy skúmania a interpretácie výsledkov skúmania st. 59
- Tabuľka 15 - Výhody vyplývajúce zo zavedenia XBRL ako prípustného komunikačného rozhrania pri prevádzke RÚZ st. 61
- Tabuľka 16 – Nevýhody vyplývajúce zo zavedenia XBRL ako prípustného komunikačného rozhrania pri prevádzke RÚZ st. 64

Zoznam schém

- Schéma komunikačného protokolu 1 – Príklad použitia XML komunikačného protokolu st.45
- Schéma komunikačného protokolu 2 – Príklad použitia XBRL komunikačného protokolu st. 47

Zoznam obrázkov

- Obrázok 1 – Vizualizácia procesu zverejňovania ÚZ v RÚZ v SR st. 29
- Obrázok 2 – Schéma prístupu zverejňovania ÚZ a informácií z ÚZ európskym orgánom dohľadu po zavedení Európskeho elektronického miesta prístupu, variant A st. 40
- Obrázok 3 – Schéma prístupu zverejňovania ÚZ a informácií z ÚZ európskym orgánom dohľadu po zavedení Európskeho elektronického miesta prístupu, variant B st. 40

Úvod

Využitie centrálného registra účtovných závierok je dôležitou súčasťou modernej informačne založenej spoločnosti, v ktorej majú informácie v správnom čase a na správnom mieste vysokú hodnotu a v rámci transparentnosti pri poskytovaní informácií používateľom patrí centrálnemu registru účtovných závierok nezastupiteľné miesto. Úprava a využívanie centrálného registra účtovných závierok je v súčasnosti upravená legislatívou platnou v Slovenskej republike určujúcou povinnosti účtovných jednotiek pri prezentovaní účtovnej závierky elektronickou formou a povinnosti štátnych inštitúcií pri procese zverejňovania účtovných závierok v registri účtovných závierok. Prax vybraných účtovných jednotiek v Slovenskej republike môže byť využitá na zlepšovanie a zefektívňovanie využitia centrálného registra účtovných závierok.

Slovenská republika je ako členský štát Európskej únie ďalej viazaná právnou úpravou platnou v Európskej únii, ktorá sa dotýka oblasti výkazníctva informácií v účtovných závierkách a informácií k účtovným závierkam, a vytvára tak rámec možností pre uplatnenie centrálného registra účtovných závierok. Rámec týchto možností je vhodné aplikovať v takej forme, ktorá môže byť užitočná a efektívna pre plnenie povinností stanovených nadnárodnou právnou úpravou platnou pre členské krajiny Európskej únie. Proces postupnej harmonizácie a integrácie ekonomík členských krajín v rámci vnútorného trhu vytvára tlak na lepšiu porovnateľnosť informácií vykazovaných v účtovných závierkách spoločností, čím sa ďalej rozširujú možnosti uplatniteľné pre efektívne a užitočné fungovanie centrálného registra účtovných závierok v Slovenskej republike.

Významom práce je priniesť ucelený pohľad na stav využitia centrálného registra účtovných závierok v Slovenskej republike a možnosti využitia komunikačného protokolu XBRL v Slovenskej republike, Európskej únii a Európskom hospodárskom priestore v závislosti na právnej úprave. Významným aspektom práce je poukázanie na možnosti využitia XBRL komunikačného protokolu v budúcnosti pri prevádzke registra účtovných závierok a praxi zverejňovania informácií z dokumentov účtovnej závierky s ohľadom na skutočnosti zistené pri analýze právnej úpravy upravujúcej objekt skúmania práce.

Základným cieľom záverečnej práce je navrhnúť koncepciu riešenia problematiky využitia XBRL ako prípustného komunikačného protokolu v nadväznosti na povinnosť niektorých účtovných jednotiek prezentovať svoju účtovnú závierku v registri účtovných závierok v elektronickej podobe. Pri návrhu koncepcie je potrebné zohľadniť optimálny

pomer medzi úžitkami a nákladmi z jeho zavedenia na základe analýzy súčasného stavu využitia registra účtovných závierok a XBRL. Koncepcia by mala rovnako zohľadniť budúce možnosti jeho využitia, ako aj možnosti subjektov zúčastnených v procese zverejňovania účtovných závierok v registri účtovných závierok. Pre dosiahnutie cieľa a prínosu záverečnej práce je nevyhnutná analýza a preskúmanie súčasného stavu využitia registra účtovných závierok a XBRL. Preskúmanie budúcich možností jeho využitia vyplývajúcich z potrieb praxe, procesov postupnej harmonizácie a integrácie právnej úpravy a praxe na úrovni Európskej únie a Európskeho hospodárskeho priestoru, je základom pre návrh koncepcie. Poukázanie na možnosti subjektov zúčastnených v procese zverejňovania účtovných závierok v registri účtovných závierok v Slovenskej republike vyplývajúcich z národnej a nadnárodnej právnej úpravy a praxe zverejňovania účtovných závierok spoločností a informácií k účtovným závierkam spoločností je rovnako objektívnou skutočnosťou zohľadnenou pri návrhu koncepcie využitia XBRL.

Téma teoretických možností využitia XBRL pri prevádzke registra účtovných závierok je zaujímavá z teoretického aj praktického hľadiska, pričom správne a efektívne využívanie registra účtovných závierok je dôležitým prvkom informačnej spoločnosti. Efektívne využívanie registra účtovných závierok môže pozitívne vplývať na účtovné jednotky a pri správnej aplikácii komunikačných rozhraní môže zároveň pre účtovné jednotky predstavovať úsporu nákladov a administratívnej záťaže. Efektívne fungujúci register účtovných závierok má byť nástrojom, ktorý zohľadňuje potreby používateľov informácií z účtovných závierok, ktorými sú rôzne subjekty na národnej ako aj nadnárodnej úrovni a tieto kladú rozličné požiadavky na informácie z účtovných závierok spoločností. Register účtovných závierok má pre niektoré účtovné jednotky, ktoré majú povinnosť zverejňovať účtovné závierky touto formou, predstavovať nástroj, vďaka ktorému si môžu splniť povinnosti vyplývajúce z právnej úpravy a požiadaviek používateľov spôsobom zohľadňujúcim komunikačné protokoly potrebné pre splnenie povinností účtovných jednotiek v oblasti výkazníctva.

1 Súčasný stav problematiky RÚZ a využitia XBRL v SR, v EÚ a vo svete

Proces globalizácie si vo svete vyžiadal aj postupnú harmonizáciu oblasti vykazovania údajov z účtovných závierok spoločností. Harmonizácia výkazníctva je prínosná pre používateľov informácií z ÚZ z dôvodu vzájomnej medzinárodnej porovnateľnosti informácií z ÚZ, ako aj zvýšenej transparentnosti vykazovania. Finančná kríza, ktorá vznikla v Spojených štátoch amerických v roku 2007 a následne sa rozšírila do iných krajín v globálnom meradle, vyvolala krízu dôvery používateľov informácií z ÚZ k informáciám zverejňovaným ÚJ, pričom orgány dohľadu ako reakciu na vzniknutý stav zvýšili požiadavky na kvalitu a užitočnosť informácií vykazovaných ÚJ. Cieľom opatrení prijatých po vzniknutej kríze je návrat dôvery na finančné trhy a zvýšenie transparentnosti, ako aj porovnateľnosti vykazovaných údajov a zároveň zlepšenie rozhodovania používateľov informácií z ÚZ na základe kvalitných, porovnateľných a transparentných informácií z ÚZ. Rôzne krajiny prijímali rozličné iniciatívy a opatrenia v oblasti výkazníctva v období pred krízou, ale s nástupom finančnej krízy sa zdôraznila potreba kvalitných a užitočných informácií pre rozhodovanie a pre zabránenie budúcich kríz, ktoré by vznikli na podobnom základe. Jedným z opatrení, ktoré viaceré krajiny sveta prijali, je zriadenie centrálného registra účtovných závierok, ktorý má za úlohu sprístupniť informácie z ÚZ ich používateľom v požadovanej kvalite a efektívnym spôsobom. Zvýšené nároky na kvalitu informácií a možnosti ich využitia zvýraznili iniciatívy, ktoré sa zaoberali formátom vykazovania údajov, pričom jednou z najvýraznejších je iniciatíva za používanie jednotného formátu vykazovania XBRL, ktorý si zvolilo za prijateľný komunikačný protokol pre vykazovanie informácií z ÚZ viacero krajín.^{1,2}

Zároveň je dôležité vyzdvihnúť trend postupujúcej automatizácie činností v oblasti výkazníctva a existenciu možností, ktoré kvalitné informácie z ÚZ predstavujú pre ich používateľov. Trend automatizácie má za následok možnosti spracovania dát v oblasti nie len ich automatizovaného vytvárania, ale aj spracovania a následného rozhodovania na

¹Hammermeister, J. H. - Zimmermann, J. 2010. Financial reporting demands in a globalised world: The harmonisation of accounting rules. [online]. Bremen: *TranState Working Papers 125, University of Bremen, Collaborative Research Center 597: Transformations of the State*. Dostupné na internete: <http://ideas.repec.org/p/zbw/sfb597/125.html>

²XBRL International. 2014. Mapa reprezentujúca XBRL projekty vo svete. [online]. Clark: XBRL international. Dostupné na internete: http://www.xbrl.org/knowledge_centre/projects/map

základe takto spracovaných dát za množstvo subjektov.³ Viaceré krajiny v snahe o vytvorenie podmienok pre inovácie v rôznych oblastiach pristúpili k politike otvorených dát, pri ktorej zverejňujú prostredníctvom internetu veľké množstvo dát zozbieraných jednotlivými orgánmi štátnej a verejnej správy s cieľom sprístupniť ich verejnosti, ktorá môže na základe týchto ľahko dostupných dát vytvárať inovácie najmä v oblasti informačných technológií, ale rovnako pomôcť pri riešení rôznych problémov. Zverejňovanie ÚZ v RÚZ môžeme zaradiť k iniciatívam podobného typu, nakoľko tiež poskytuje voľne dostupné informácie o ÚJ pre verejnosť, ktorá sa tak stáva používateľom informácií z ÚZ s jednoduchým a pohodlným prístupom k informáciám z ÚZ.⁴

Vyššie uvedené skutočnosti sú následne základným rámcom pre uvažovanie o RÚZ v SR a jeho súčasných, ako aj budúcich možnostiach využitia v kontexte vývoja v globalizovanej ekonomike, ktorej je SR súčasťou.

V SR ako aj v zahraničí je legislatívou a praxou okrem vyššie spomenutého požadované dodržiavanie princípu publicity, verejného dohľadu, pričom tento sa uplatňuje aj pri publicite informácií určených pre používateľov informácií z účtovných závierok a jeho uplatňovanie je vyžadované aj nadnárodnou právnou úpravou. V prostredí SR je dôležité preberanie aktov Európskej únie a jej inštitúcií, ktoré sa dotýkajú danej problematiky.⁵ V minulosti bol tento princíp v SR napĺňaný povinnosťou účtovných jednotiek ukladať účtovnú závierku, výročnú správu a rôzne iné dokumenty podľa osobitných predpisov do Zbierky listín a pre vybrané subjekty aj do Obchodného vestníka, pričom subjekty mali zároveň povinnosť ÚZ predkladať miestne príslušným daňovým úradom na plnenie svojich daňových povinností a rôznym iným inštitúciám podľa požiadaviek právnej úpravy (napríklad Národnej banky Slovenska) a následne majú niektoré účtovné jednotky povinnosť zverejňovať ÚZ na svojom webovom sídle. V súčasnosti prebral funkciu zverejňovania účtovných závierok RÚZ, ktorým sa zmenil

³Kendrigan, S. - Bray, M. 2011. Automating business reporting: Performance insight through better business reporting. [online]. Austrália. Dostupné na internete: <https://www.kpmg.com/AU/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Better-Business-Reporting/Documents/automating-business-reporting.pdf>

⁴The open Knowledge Foundation. 2014. O projekte data.gov.sk. [online]. Bratislava. The open Knowledge Foundation. Dostupné na internete: <http://data.gov.sk/about>

⁵Prechal, S. - de Leeuw, M. 2012. Transparency: A General Principle of EU law?. [online]. Utrecht: *Článok profesora európskeho práva de Leeuw*. Dostupné na internete: <http://www.uu.nl/faculty/leg/NL/organisatie/departementen/departementrechtsgeleerdheid/organisatie/onderdelen/europainstituut/publicaties/algemenerechtsbeginselen/Documents/S.%20Prechal%20en%20M.E.%20de%20Leeuw,%20Transparency.pdf>

spôsob aj proces získavania a zverejňovania informácií z účtovných závierok účtovných jednotiek.⁶

1.1 Právna úprava registra účtovných závierok v SR a súvisiace normy

Register účtovných závierok upravuje v SR Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve z roku 2002 v znení neskorších predpisov a to v štvrtej časti zákona znením § 23 až § 23d, pričom nižšie je stručne uvedená obsahová náplň jednotlivých ustanovení štvrtej časti zákona pre pochopenie právnej úpravy a podmienok fungovania registra účtovných závierok v SR. Následne sú uvedené skutočnosti určujúce podobu, fungovanie a subjekty zúčastňujúce sa prevádzky RÚZ vyplývajúce z iných právnych noriem, ktoré priamo alebo nepriamo súvisia s problematikou registra účtovných závierok.

RÚZ je informačným systémom verejnej správy (ďalej len „ISVS“) spravovaným Ministerstvom financií Slovenskej republiky (ďalej len „MF SR“) a prevádzkovaný Datacentrom, ktorý je určený pre zverejňovanie ÚZ od zákonom stanovených ÚJ. Dokumenty zverejňované v RÚZ sú uvedeného nižšie v tabuľkovej forme:

Tabuľka 1 – Dokumenty zverejňované v RÚZ v SR

P. č.	Typ dokumentu zverejňovaný v RÚZ
1.	riadna individuálna účtovná závierka
2.	mimoriadna individuálna účtovná závierka
3.	riadna konsolidovaná účtovná závierka
4.	mimoriadna konsolidovaná účtovná závierka
5.	súhrnná účtovná závierka verejnej správy
6.	výkaz vybraných údajov z účtovnej závierky
7.	správa audítora
8.	individuálna výročná správa
9.	konsolidovaná výročná správa
10.	ročná finančná správa

Z vyššie uvedeného vyplýva, že v podstate každá ÚZ zostavovaná na základe právnej úpravy platnej v SR je dokumentom, ktorý je zverejňovaný v RÚZ a predkladá sa podľa právnej úpravy v elektronickej, alebo listinnej forme prostredníctvom daňového

⁶Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve z roku 2002 v znení neskorších predpisov, Zákon č. 547/2011 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 431/2002 o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

úradu (ďalej len „DÚ“), webového sídla Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „FR SR“), alebo systému Štátnej pokladnice (ďalej len „ŠP“). ÚJ môže do RÚZ uložiť aj ÚZ vyhotovenú z vlastného podnetu. Dokumenty uvedené v Tabuľke 1 sa ukladajú do verejnej a neverejnej časti RÚZ, pričom okrem uvedených v Tabuľke 2 nižšie, sa všetky ukladajú v neverejnej časti registra, typ dokumentu určený v stĺpci Typ dokumentu je označený číselne podľa Tabuľky 1. Na vybrané ÚJ sa povinnosť zverejňovania ÚZ nevzťahuje na základe ustanovení osobitných predpisov, tie sú uvedené v Tabuľke 2 v stĺpci Výnimka zo zverejnenia/Nevzťahuje sa povinnosť:

Tabuľka 2 – Dokumenty tvoriace verejnú časť RÚZ

Typ dokumentu	Typ účtovnej jednotky	Výnimka zo zverejnenia/Nevzťahuje sa povinnosť
1.-10.	Účtovná jednotka zostavujúca ÚZ podľa IFRS	Pobočka zahraničnej finančnej inštitúcie
1.-10.	Obchodná spoločnosť	Slovenská informačná služba
1.-10.	Družstvo	ÚJ nezaložená alebo nezriadená za účelom podnikania
1.-10.	Štátny podnik	NBS ak nemá príjmy, ktoré sú predmetom dane z príjmov
1.-10.	Subjekt verejnej správy	Fond národného majetku ak nemá príjmy, ktoré sú predmetom dane z príjmov
1.-10.	Neinvestičný fond	Občianske združenie ak nemá príjmy, ktoré sú predmetom dane z príjmu
1.-10.	Nezisková organizácia	Rozpočtová organizácia ak nemá príjmy, ktoré sú predmetom dane z príjmu
1.-10.	Európske zoskupenie územnej spolupráce	Príspevková organizácia ak nemá príjmy, ktoré sú predmetom dane z príjmu
1.-10.	Banka	Pobočka zahraničnej banky

1.-10.	Exportno-importná banka Slovenskej republiky	Iná ÚJ, ak nemá príjmy, ktoré sú predmetom dane z príjmu a nemusí zostaviť ÚZ podľa osobitného predpisu
1.-10.	Správcovská spoločnosť	Pobočka zahraničnej správcovskej spoločnosti
1.-10.	poisťovňa okrem zdravotnej poisťovne	Zdravotná poisťovňa, pobočka poisťovne z iného členského štátu, pobočka zahraničnej poisťovne
1.-10.	Zaisťovňa,	Pobočka zaisťovne z iného členského štátu, pobočka zahraničnej zaisťovne
1.-10.	Slovenská kancelária poisťovateľov	Iné podľa osobitného predpisu
1.-10.	Dôchodková správcovská spoločnosť	
1.-10.	Doplňková dôchodková spoločnosť	
1.-10.	Burza cenných papierov	
1.-10.	Železnice Slovenskej republiky	
1.-10.	Iné, ak tak ustanoví osobitný predpis	

Z Tabuľky 2 vyplýva povinnosť množstva ÚJ zverejňovať ÚZ v RÚZ, pričom právna úprava zároveň pripúšťa výnimky alebo oslobodenia z povinnosti zverejňovania ÚZ vo verejnej alebo neverejnej časti RÚZ podľa osobitných predpisov, pričom pre určité ÚJ (napríklad Slovenská informačná služba) táto povinnosť neplatí bez ohľadu na iné okolnosti a pre iné je prípustné oslobodenie od povinnosti zverejniť ÚZ v RÚZ po splnení zákonných podmienok (napríklad Fond národného majetku, ale len v prípade, ak nemá príjmy, ktoré sú predmetom dane z príjmu). Prehľad dokumentov tvoriacich verejnú časť

registra bez uvedenia výnimiek a oslobodení od tejto povinnosti uvádzame nižšie v Tabuľke 3:

Tabuľka 3 – Dokumenty tvoriace verejnú časť RÚZ v sktátenej forme

Typ dokumentu	Typ účtovnej jednotky
1.-10.	Účtovná jednotka zostavujúca ÚZ podľa IFRS
1.-10.	Obchodná spoločnosť
1.-10.	Družstvo
1.-10.	Štátny podnik
1.-10.	Subjekt verejnej správy
1.-10.	Neinvestičný fond
1.-10.	Nezisková organizácia
1.-10.	Európske zoskupenie územnej spolupráce

Právna úprava ďalej ukladá správcovi RÚZ, ktorým je MF SR povinnosti, ktoré sú uvedené v Tabuľke 4 nižšie a vyplývajú priamo zo znenia ustanovení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov:

Tabuľka 4 – Povinnosti správcu RÚZ, ktorým je MF SR

P. č.	Povinnosť
1.	vytváranie RÚZ
2.	údržba RÚZ
3.	prevádzkovanie RÚZ
4.	zhromažďovanie údajov z ÚZ
5.	zhromažďovanie údajov z výročných správ
6.	spracovanie údajov z ÚZ
7.	spracovanie údajov z výročných správ
8.	výkon formálnej kontroly údajov uvádzaných v ÚZ
9.	poskytovanie dokumentov z ÚZ
10.	sprístupňovanie dokumentov z ÚZ
11.	vedenie zoznamu účtovných jednotiek
12.	aktualizácia zoznamu účtovných jednotiek

Na základe analýzy právnej úpravy sme vyššie uviedli v Tabuľke 4 konkrétne 12 základných povinností určených pre MF SR pri prevádzke RÚZ. Zhromažďovanie údajov z ÚZ prebieha v procese prevádzky RÚZ priebežne a v rôznych legislatívou stanovených

termínoch pre rôzne dokumenty zverejňované vo verejnej, alebo neverejnej časti RÚZ. Prehľad jednotlivých termínov zverejnenia podľa typu dokumentu uvádzame nižšie v Tabuľke 5:

Tabuľka 5 – Termíny zverejnenia dokumentov v RÚZ podľa typu dokumentu

P. č.	Typ dokumentu zverejňovaný v RÚZ	Termín uloženia v RÚZ
1.	riadna individuálna účtovná závierka	do 6 mesiacov od dátumu ku ktorému sa zostavuje
2.	mimoriadna individuálna účtovná závierka	do 6 mesiacov od dátumu ku ktorému sa zostavuje
3.	riadna konsolidovaná účtovná závierka	do jedného roka od skončenia ÚO
4.	mimoriadna konsolidovaná účtovná závierka	do jedného roka od skončenia ÚO
5.	súhrnná účtovná závierka verejnej správy	do jedného roka od skončenia ÚO
6.	výkaz vybraných údajov z účtovnej závierky	do jedného roka od skončenia ÚO
7.	správa audítora	do jedného roka od skončenia ÚO
8.	individuálna výročná správa	do jedného roka od skončenia ÚO
9.	konsolidovaná výročná správa	do jedného roka od skončenia ÚO
10.	ročná finančná správa	do 4 mesiacov od dátumu ku ktorému sa zostavuje

Právna úprava RÚZ zároveň ustanovuje podrobnosti o spôsobe zverejňovania ÚZ a dokumentov k ÚZ, ako aj úlohy pre jednotlivé subjekty zúčastňujúce sa prevádzky RÚZ v procese zhromažďovania a spracovania ÚZ a dokumentov k ÚZ, ktoré sú podrobne popísané v analýze právnych noriem podľa jednotlivých legislatívnych predpisov v Prílohe A záverečnej práce. RÚZ je ISVS určeným verejnosti za účelom služby vo verejnom záujme a je povinný informácie verejnosti sprístupňovať na svojom webovom sídle a to zdarma. Právna úprava ďalej stanovuje pre ISVS popisný jazyk pre dátové prvky, ktorým je formát XML, alebo ľubovoľný formát pri výmene súborov, ak s tým vopred súhlasia všetky zúčastnené strany a technické podmienky to umožňujú.

Prevádzku a použiteľnosť RÚZ ďalej upravujú aj iné právne normy, ktoré určujú povinnosti rôznych štátnych inštitúcií a ÚJ, najmä v oblasti finančného trhu a orgánov dohľadu nad finančným trhom, z ktorých významnými pre oblasť RÚZ sú NBS, ktorá vedie Centrálnu evidenciu regulovaných informácií a využíva informácie poskytované RÚZ. Ďalším dôležitým prvkom ovplyvňujúcim prevádzku RÚZ sú jednotlivé Obchodné

registre registrových súdov, ktoré vedú Zbierku listín a RÚZ je povinný sprístupňovať ÚZ a dokumenty k ÚZ do Zbierky listín a to v elektronickej forme. Vybrané ÚJ mali podľa právnej úpravy povinnosť zverejňovať ÚZ v Obchodnom vestníku, ktorá už naďalej nie je v platnosti, nakoľko sa od 01.01.2014 toto zverejnenie nahrádza zverejnením ÚZ v RÚZ.

1.2 Nadnárodná právna úprava týkajúca sa registra účtovných závierok a XBRL

Slovenská republika je členským štátom Európskej únie a na základe tejto skutočnosti je spolutvorcom legislatívy platnej na území EÚ a legislatívy s vplyvom na Európsky hospodársky priestor (ďalej len „EEA“). EÚ sa na základe vplyvu finančnej krízy na vnútorný trh rozhodla prijať opatrenia na zmiernenie dôsledkov krízy a navrátenie dôvery na finančné trhy. Na základe týchto dôvodov vznikla právna úprava, ktorá sa dotýka aj zverejňovania ÚZ a informácií k ÚZ pre určité typy účtovných jednotiek na nadnárodnej úrovni a zároveň vyplývajú rôzne povinnosti a úlohy pre orgány dohľadu poverené dohľadom nad vnútorným trhom EÚ. Tieto majú následne vplyv na právnu úpravu v SR a poskytujú ďalšie možnosti uplatnenia RÚZ v SR, ako efektívneho nástroja na plnenie povinností vyplývajúcich z požiadaviek používateľov informácií z ÚZ.

RÚZ podľa znenia § 23 až § 23d zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov je jednou z iniciatív SR, ktorou sa splňa princíp publicity vyžadovaný nadnárodnou právnou úpravou.⁷ Nadnárodná právna úprava RÚZ neupravuje podrobne a nevyžaduje jeho podobu vo forme, ktorá vyplýva z právnej úpravy v SR. V tejto časti práce uvádzame stručnú analýzu nadnárodnej právnej úpravy a prameňov, ktoré s problematikou RÚZ súvisia nepriamo, t. j. neupravujú fungovanie a nestanovujú formu a obsahové vymedzenie RÚZ. Ďalej sa zameriavame na legislatívne predpisy upravujúce možnosti použitia XBRL komunikačného protokolu pre plnenie povinností ÚJ pri vykazovaní informácií v ÚZ a k ÚZ.

Základné podmienky pre zverejňovanie informácií v ÚZ tvoria právne normy, ktoré na nadnárodnej úrovni ustanovujú pre určené ÚJ povinnosť vykazovať údaje v ÚZ podľa

⁷Prechal, S. - de Leeuw, M. 2012. Transparency: A General Principle of EU law?. [online]. Utrecht: *Článok profesora európskeho práva de Leeuw*. Dostupné na internete: <http://www.uu.nl/faculty/leg/NL/organisatie/departementen/departementrechtsgeleerdheid/organisatie/onderdelen/europainstituut/publicaties/algemenerechtsbeginselen/Documents/S.%20Prechal%20en%20M.E.%20de%20Leeuw,%20Transparency.pdf>

Medzinárodných štandardov pre finančné vykazovanie (ďalej len „IFRS“) a to pre zabezpečenie vysokého stupňa transparentnosti a komparability finančných informácií a tým zabezpečenie účinného fungovania kapitálového a vnútorného trhu spoločenstva (EÚ). Požiadavky právnej úpravy SR implementovala v národnej právnej úprave a určila tak ÚJ, ktoré sú povinné zostavovať ÚZ v súlade s požiadavkami IFRS schválenými inštitúciami EÚ.

Právna úprava EÚ určuje a vymedzuje rôzne inštitúcie, ktoré majú za úlohu dohľad nad vnútorným trhom a to za účelom predchádzania, alebo zmierňovania systémových rizík finančnej nestability v EÚ. Ďalšími cieľmi právnej úpravy na európskej úrovni sú zlepšenie fungovania vnútorného trhu vrátane predovšetkým riadnej, účinnej a konzistentnej úrovne regulácie a dohľadu, zaistenie integrity, transparentnosti, účinnosti a riadneho fungovania finančných trhov, posilnenie medzinárodnej koordinácie dohľadu, predchádzanie regulačnej arbitráži a presadzovaniu rovnakých podmienok hospodárskej súťaže, zabezpečenie, aby riziká súvisiace s činnosťou regulovaných subjektov podliehali náležitej regulácii a dohľadu a zvyšovaniu ochrany užívateľov.

Za týmto účelom sú zriadené európske orgány dohľadu, ktorými sú Európsky výbor pre systémové riziká (ďalej len „ESRB“), Európsky systém finančného dohľadu (ďalej len „ESFS“), ktorý pozostáva z viacerých orgánov. Týmto sú Európsky orgán dohľadu pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (ďalej len „EIOPA“), Európsky orgán dohľadu pre bankovníctvo (ďalej len „EBA“) a Európsky orgán dohľadu pre cenné papiere a trhy (ďalej len „ESMA“). EIOPA, EBA a ESMA majú právomoci v oblasti vykazovania finančných informácií upravené v nariadeniach, ktorými sa zriaďujú a týmto spôsobom majú vplyv na súčasnú, ako aj budúcu podobu vykazovania informácií z ÚZ v EÚ a EEA s vplyvom na ÚJ v SR.

Právna úprava EÚ ďalej ustanovuje povinnosť uplatnenia jednotného elektronického formátu vykazovania pre všetky finančného správy (ÚZ) od 1. januára 2020, ktorým by sa podľa dôvodovej správy predmetného nariadenia mal stať práve komunikačný protokol XBRL. Poverenie na koordináciu činností dostal európsky orgán dohľadu ESMA, ktorý by mal vypracovať návrh regulačných technických predpisov, ktoré prijme Komisia, s cieľom spresniť elektronický formát vykazovania, pričom by mal zohľadniť súčasnú a budúce technologické možnosti, ako je škálovateľný jazyk pre podnikové (finančné) výkazníctvo (eXtensible Business Reporting Language – XBRL). Orgán ESMA by mal pri vypracúvaní návrhu regulačných technických predpisov viesť otvorené verejné konzultácie za účasti všetkých zainteresovaných strán, mal by vykonať

dôsledné posúdenie potenciálneho vplyvu využitia rôznych technologických možností a mal by vykonať náležité testy v členských štátoch, o ktorých by mal podať správu Komisii pri predložení návrhu regulačných technických predpisov.

Pri vypracúvaní návrhu regulačných technických prepisov týkajúcich sa formátov, ktoré by mali používať banky, finanční sprostredkovatelia a poisťovne, by mal orgán ESMA pravidelne a úzko spolupracovať s Európskym orgánom dohľadu (Európskym orgánom pre bankovníctvo) a Európskym orgánom dohľadu (Európskym orgánom pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie), ako je to ustanovené v legislatíve. Ďalej sa ustanovuje orgánu ESMA povinnosť zriadiť Európske elektronické miesto prístupu a to do 1. januára 2018 zriadením webového portálu slúžiaceho ako európske elektronické miesto prístupu a toto elektronické miesto prístupu okrem zriadenia aj vytvorí a bude prevádzkovať. Členské štáty majú povinnosť zabezpečiť prístup k svojim mechanizmom centrálneho archivovania prostredníctvom miesta prístupu.

RÚZ v SR je ďalej v súlade s právnou úpravou EÚ aj na základe vyjadrenia Európskej centrálnej banky (ďalej len „ECB“), nakoľko nenachádza dôvody, ktoré by znamenali obmedzenie možností dohľadu na národnej a nadnárodnej úrovni z titulu zavedenia RÚZ.

Z vyššie uvedených skutočností vyplývajú povinnosti pre niektoré ÚJ v SR zverejňovať informácie z ÚZ aj nadnárodným orgánom dohľadu na európskej úrovni a to najmä prostredníctvom národného orgánu dohľadu, ktorým je NBS, pričom táto je subjektom zúčastňujúcim sa prevádzky RÚZ a z toho dôvodu je efektívny RÚZ prispôbený požiadavkam právnej úpravy EÚ vhodným nástrojom pre plnenie úloh orgánu dohľadu NBS na národnej úrovni.

1.3 Zhrnutie národnej a nadnárodnej právnej úpravy ovplyvňujúcej RÚZ a XBRL

Z vyššie uvedenej právnej úpravy na národnej a nadnárodnej úrovni vyplývajú pre rôzne ÚJ informačné povinnosti voči orgánom dohľadu a orgánom štátnej a verejnej správy priamo alebo nepriamo uvedené v legislatíve, alebo stanovené orgánmi dohľadu (NBS, EIOPA, EBA, ESMA). Informácie predkladané orgánom dohľadu a orgánom štátnej a verejnej správy musia spĺňať náležitosti stanovené legislatívou a RÚZ môže slúžiť

ako prostriedok zverejnenia požadovaných informácií v požadovanej štruktúre a s požadovanými kvalitatívnymi charakteristikami.

Príslušná nadnárodná legislatíva zároveň zahŕňa požiadavky na medzinárodnú harmonizáciu, transparentnosť a porovnateľnosť informácií a pre splnenie týchto požiadaviek daných legislatívou je vhodné použiť jednotné komunikačné rozhranie, ktorým sa pre vybrané ÚJ na základe legislatívnych opatrení orgánov dohľadu môže stať XBRL formát vykazovania údajov a to za predpokladu, že sa neobjaví lepší komunikačný protokol, ktorý by spĺňal požiadavky kladené právnou úpravou.

1.3.1 Zhrnutie národnej právnej úpravy ovplyvňujúcej RÚZ a XBRL

Z národnej právnej úpravy RÚZ a XBRL vyplýva povinnosť ÚJ zasielať ÚZ do RÚZ v listinnej alebo elektronickej forme prostredníctvom DÚ, FR SR alebo systému ŠP. V súčasnosti je elektronickým formátom použiteľným pre zaslanie ÚZ do RÚZ v SR XML a PDF formát. Právna úprava v SR použitie XBRL explicitne neupravuje, zároveň mu na základe vyššie uvedenej právnej úpravy do budúcnosti výslovne nezabraňuje.

RÚZ v SR zároveň spĺňa úlohu prostredníka na výmenu informácií medzi rôznymi orgánmi štátnej a verejnej správy, nakoľko ÚZ a informácie z ÚZ a k ÚZ v určitých legislatívou vymedzených prípadoch postupuje ďalej určeným inštitúciám SR (napríklad NBS).

Cieľom RÚZ v SR je okrem iného úspora nákladov ÚJ a zníženie administratívneho zaťaženia ÚJ, pričom zároveň má za úlohu zlepšiť publicitu a prístupnosť informácií z ÚZ pre používateľov informácií z ÚZ. V určitých z legislatívy vyplývajúcich prípadoch sa zverejnenie ÚZ v RÚZ považuje za nahradenie zverejnenia v inom registri (napríklad Obchodný vestník).

Zavedenie RÚZ v SR má vplyv na viaceré legislatívne predpisy platné v SR, ktoré sa explicitne alebo implicitne odvolávajú na Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov. Z tohto dôvodu môžeme zavedenie RÚZ v SR považovať za významné z hľadiska zmeny procesu a náležitostí zverejňovania ÚZ a informácií k ÚZ.

Teoretická možnosť využitia komunikačného rozhrania XBRL pri prevádzke RÚZ z vyššie spomenutého nie je vylúčená a v odôvodnených prípadoch môže napomôcť plneniu legislatívnych povinností vyplývajúcich prednostne z nadnárodnej právnej úpravy a z predpisov vydaných orgánmi dohľadu EÚ.

1.3.2 Zhrnutie nadnárodnej právnej úpravy ovplyvňujúcej RÚZ a XBRL

Z nadnárodnej právnej úpravy RÚZ a XBRL vyplýva povinnosť vybraných ÚJ špecifikovaných jednotlivými právnymi aktmi EÚ a následne implementovanými požiadavkami v národnej právnej úprave pre tieto ÚJ poskytovať informácie z ÚZ orgánom dohľadu, medzi ktoré na účely práce zahrňame NBS, ECB, ESFS, ESRB, EIOPA, EBA a ESMA a to priamo, alebo nepriamo podľa znenia príslušných legislatívnych ustanovení.

Informačné povinnosti vybraných ÚJ vyplývajú z rôznych právnych aktov EÚ a to pre niektoré ÚJ znamená aj povinnosti predkladať informácie z ÚZ niekoľkým orgánom dohľadu v rámci EÚ priamo alebo nepriamo prostredníctvom NBS:

Povinnosť zriadenia RÚZ vo forme, aká vyplýva z národnej legislatívy nie je nadnárodnou právnou úpravou určená, ale zároveň zriadenie RÚZ nadnárodnej právnej úprave neodporuje a splňa podmienky kladené nadnárodnou právnou úpravou na princíp publicity. RÚZ bez implementovania možnosti ukladania ÚZ a informácií k ÚZ vo formáte XBRL zároveň neumožňuje plniť náležitosti požadované orgánmi dohľadu v budúcnosti a vybrané ÚJ budú mať povinnosť vypracovať ÚZ a poskytnúť požadované informácie orgánom dohľadu v XBRL formáte, ak sa jednotný formát vykazovania údajov a jeho uplatnenie bude vyvíjať podľa predpokladov známych z doterajšej praxe.⁸

Teoretická možnosť využitia komunikačného rozhrania XBRL pri prevádzke RÚZ z vyššie spomenutého nie je vylúčená a v odôvodnených prípadoch môže napomôcť plneniu legislatívnych povinností vyplývajúcich z nadnárodnej právnej úpravy a z predpisov vydaných orgánmi dohľadu EÚ, bližšia analýza konkrétnych právnych noriem na nadnárodnej úrovni je v Prílohe A záverečnej práce.

1.4 Subjekty zúčastňujúce sa prevádzky RÚZ v SR

Subjektmi zúčastňujúcimi sa prevádzky registra účtovných závierok sú všetky ÚJ podľa ustanovení Zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“) povinné ukladať ÚZ v RÚZ a následne sa jeho

⁸European insurance and occupational pensions authority. 2014. EU-WIDE reporting formats. [online]. Frankfurt. EIOPA. Dostupné na internete: <https://eiopa.europa.eu/en/publications/eu-wide-reporting-formats/index.html>

prevádzky zúčastňuje ako správca MF SR. Prevádzkovateľom RÚZ je z poverenia MF SR DataCentrum. ÚJ predkladajú ÚZ príslušnému DÚ, ktorý ich postúpi FR SR. FR SR ďalej postúpi ÚZ ÚJ správcovi registra v zákonom určených lehotách. Určité ÚJ predkladajú ÚZ prostredníctvom systému ŠP a systém ŠP ich postúpi správcovi registra. Určité ÚJ predkladajúce ÚZ elektronicky ju predkladajú FR SR a to postúpi ÚZ správcovi registra. Správca registra zasiela ÚZ, ktoré sú obsahom Zbierky listín, prostredníctvom MS SR do Zbierky listín Obchodného registra. Správca registra ďalej zasiela zákonom vymedzené dokumenty (Ročnú finančnú správu) prevádzkovateľovi Centrálnej evidencie regulovaných informácií, ktorým je NBS. Správca registra má ďalej povinnosť sprístupniť ÚZ a informácie k ÚZ z verejnej aj neverejnej časti RÚZ NBS a subjektu verejnej správy na účely súvisiace s činnosťou subjektu verejnej správy a iným osobám, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

Subjekty zúčastňujúce sa prevádzky RÚZ sú uvedené v nasledujúcej tabuľke s doplnením ich funkcie vzhľadom na prevádzku RÚZ:

Tabuľka 6 – Subjekty zúčastňujúce sa prevádzky RÚZ v SR

Názov subjektu	Funkcia
Účtovná jednotka zostavujúca ÚZ	poskytovateľ informácií
Ministerstvo financií Slovenskej republiky	správca registra
DataCentrum	prevádzkovateľ registra
Daňový úrad	sprostredkovateľ informácií
Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky	sprostredkovateľ informácií
Štátna pokladnica	sprostredkovateľ informácií
Ministerstvo spravodlivosti SR	príjemca informácií
Národná banka Slovenska	príjemca informácií
Subjekt verejnej správy	príjemca informácií
Iné osoby	príjemca informácií
Používatelia - verejnosť	používateľ informácií

1.5 Proces zverejňovania účtovnej závierky v registri účtovných závierok

Proces zverejňovania účtovnej závierky v registri účtovných závierok je pre určité typy ÚJ povinných zostaviť ÚZ odlišný a je jednotlivo popísaný nižšie podľa typu ÚJ z hľadiska zverejňovania ÚZ.

1.5.1 Proces zverejňovania ÚZ pre ÚJ, ktorá vyhotovuje ÚZ v listinnej forme

ÚJ, ktorá vyhotovuje ÚZ v listinnej forme a podáva daňové priznanie k dani z príjmu právnických alebo fyzických osôb, túto ÚZ spolu s DP k dani z príjmu PO alebo FO podá na príslušnom DÚ. DÚ následne ÚZ, ktorá spĺňa náležitosti kladené právnou úpravou SR, prevedie do elektronickej podoby a postúpi prostredníctvom FR SR správcovi registra do 10 dní za obchodné spoločnosti a do 30 dní za ostatné účtovné jednotky. Správca RÚZ následne uverejní ÚZ vo verejnej alebo neverejnej časti registra podľa právnej úpravy a sprístupní dokumenty subjektom podľa právnej úpravy (NBS, subjektu verejnej správy, iným osobám).

1.5.2 Proces zverejňovania ÚZ pre ÚJ, ktorá vyhotovuje ÚZ v elektronickej forme

ÚJ, ktorá vyhotovuje ÚZ v elektronickej forme a podáva daňové priznanie k dani z príjmu právnických alebo fyzických osôb, túto ÚZ spolu s DP k dani z príjmov PO alebo FO podá prostredníctvom elektronickej podateľne FR SR. FR SR následne takto prijaté ÚZ a dokumenty k ÚZ postúpi bez zbytočného odkladu správcovi RÚZ. Správca RÚZ následne uverejní ÚZ vo verejnej alebo neverejnej časti registra podľa právnej úpravy a sprístupní dokumenty subjektom podľa právnej úpravy (NBS, subjektu verejnej správy, iným osobám podľa ustanovení osobitného predpisu).

ÚJ využíva pre toto podanie formát XML pre dokumenty Daňové priznanie k dani z príjmov PO alebo FO, Súvaha, Výkaz ziskov a strát, Výkaz o majetku a záväzkoch, Výkaz o príjmoch a výdavkoch a formát XML pre prvú stranu Poznámok k ÚZ a PDF ako preferovaný formát (ÚJ ich môže poslať aj v inom formáte, čo nie je odporúčané) pre Poznámky k ÚZ okrem prvej strany.

ÚJ, ktorými sú Záručný fond, Fond ochrany vkladov, Obchodníci s cennými papiermi, Fondy nehnuteľností, Platobné inštitúcie a inštitúcie elektronických peňazí, Pobočky zahraničnej finančnej inštitúcie, Fondy (aj Subjekty kolektívneho investovania s právnou subjektivitou), Účtovné jednotky účtujúce podľa IFRS – pri ukladaní všetkých dokumentov v zmysle zákona o účtovníctve do RÚZ v XML formáte na portály FS SR vyplní svoje identifikačné údaje a identifikačné údaje ÚZ a ostatné dokumenty podáva ako prílohu v preferovanom PDF formáte.

1.5.3 Proces zverejňovania ÚZ pre ÚJ, ktorá je subjektom verejnej správy

ÚJ, ktorá je subjektom verejnej správy – právnickou osobou zapísanou v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu a ÚJ zaradené vo verejnej správe v súlade s jednotnou metodikou platnou pre EÚ – využije na podanie ÚZ do RÚZ systém ŠP. Pre ÚJ s prístupom do Centrálného konsolidačného systému použitím Centrálného konsolidačného systému MF SR: ÚJ bez prístupu do Centrálného konsolidačného systému s použitím programového vybavenia AZUV prostredníctvom DataCentra a výročné správy a správy audítorov sa uložia použitím informačného systému RIS.SAM. MF SR následne takto prijaté ÚZ a dokumenty k ÚZ postúpi bez zbytočného odkladu správcovi RÚZ. Správca RÚZ následne uverejní ÚZ vo verejnej alebo neverejnej časti registra podľa právnej úpravy a sprístupní dokumenty subjektom podľa právnej úpravy (NBS, subjektu verejnej správy, iným osobám podľa osobitného predpisu).

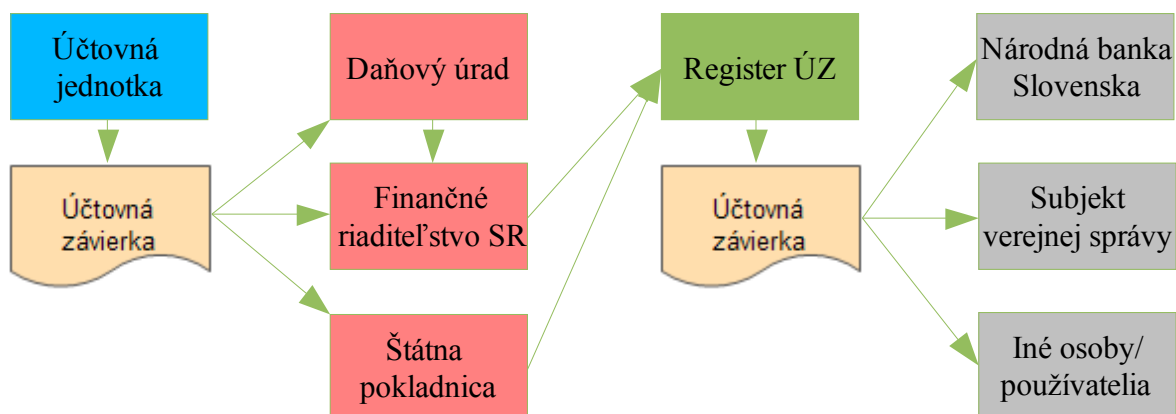
Systémy Centrálného konsolidačného systému, AZUV a RIS.SAM budeme ďalej považovať pre účely práce súhrnne za systém ŠP tak, ako je definovaný v príslušnom § 23 až § 23d Zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.⁹

⁹Ministerstvo Financíí Slovenskej republiky. 2014. Metodický pokyn k ukladaniu a zverejňovaniu dokumentov v Registri účtovných závierok. [online]. Bratislava. MF SR. Dostupné na internete https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Infoservis/Aktualne_informacie/2014_03_14_MPMFSR_k_RUZ.pdf

1.5.4 Vizualizácia procesu zverejňovania ÚZ v RÚZ v SR

Pre lepšie pochopenie procesu prevádzky a zverejňovania ÚZ v RÚZ uvádzame nižšie grafické znázornenie procesu ich zverejňovania a následne v tabuľkovej forme proces zverejňovania ÚZ v RÚZ pre rôzne ÚJ:

Obrázok 1 – Vizualizácia procesu zverejňovania ÚZ v RÚZ v SR

Tabuľka 7 – Proces zverejňovania ÚZ v RÚZ v SR pre vybrané typy ÚJ

Typ ÚJ	Inštitúcia, ktorej sa ÚZ predkladá	Časť RÚZ	Forma podania ÚZ
Podnikatelia účtujúci v podvojnóm účtovníctve	Daňový úrad (podanie v listinnej forme), Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (podanie v elektronickej forme)	Verejná časť pre PO Neverejná časť pre FO	Listinná Elektronická
Podnikatelia účtujúci v jednoduchom účtovníctve	Daňový úrad (podanie v listinnej forme), Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (podanie v elektronickej forme)	Neverejná časť pre FO	Listinná Elektronická
Podnikatelia účtujúci podľa IFRS - § 17a ods. 2 Zákona o účtovníctve	Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (podanie v elektronickej)	Verejná časť (okrem subjektov podľa	Elektronická

	forme).	osobitného predpisu)	
Účtovné jednotky nezaložené za účelom podnikania – podvojné účtovníctvo	Daňový úrad (podanie v listinnej forme), Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (podanie v elektronickej forme)	Neverejná časť ak osobitný predpis neurčuje inak	Listinná Elektronická
Účtovné jednotky nezaložené za účelom podnikania – jednoduché účtovníctvo	Daňový úrad (podanie v listinnej forme), Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (podanie v elektronickej forme)	Neverejná časť ak osobitný predpis neurčuje inak	Listinná Elektronická
Zdravotná poisťovňa	Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (podanie v elektronickej forme)	Verejná časť	Elektronická
Sociálna poisťovňa	Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (podanie v elektronickej forme)	Verejná časť	Elektronická
Obchodníci s cennými papiermi a pobočky zahraničných obchodníkov s cennými papiermi účtujúci podľa slovenských účtovných predpisov	Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (podanie v elektronickej forme)	Verejná časť	Elektronická
Fond ochrany vkladov, Garančný fond	Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (podanie v elektronickej forme)	Verejná časť	Elektronická
Platobná inštitúcia alebo	Finančné riaditeľstvo	Verejná časť	Elektronická

inštitúcia elektronických peňazí účtujúca podľa slovenských účtovných predpisov	Slovenskej republiky (podanie v elektronickej forme)		
Pobočka zahraničnej finančnej inštitúcie účtujúca podľa slovenských právnych predpisov	Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (podanie v elektronickej forme)	Verejná časť	Elektronická
Banka, pobočka zahraničnej banky, správcovská spoločnosť, pobočka zahraničnej správцovskej spoločnosti, dôchodková správcovská spoločnosť, doplnková dôchodková spoločnosť, burza cenných papierov	Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (podanie v elektronickej forme)	Verejná časť ak osobitný predpis neustanovuje inak	Elektronická
Podielové fondy, dôchodkové fondy a doplnkové dôchodkové fondy	Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (podanie v elektronickej forme)	Verejná časť	Elektronická
Poist'ovňa, pobočka poist'ovne z iného členského štátu, pobočka zahraničnej poist'ovne, zaist'ovňa, pobočka zaist'ovne z iného členského štátu, pobočka zahraničnej zaist'ovne, Slovenská kancelária poist'ovateľov	Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (podanie v elektronickej forme)	Verejná časť ak osobitný predpis neustanovuje inak	Elektronická
Exportno-importná banka	Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (podanie v elektronickej	Verejná časť	Elektronická

	forme)		
Rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a VÚC	Systém Štátnej pokladnice prostredníctvom Centrálneho konsolidačného systému, programového vybavenia AZUV, informačným systémom RIS.SAM	Verejná časť ak osobitný predpis neustanovuje inak	Elektronická

1.6 Všeobecné dôvody a možnosti využitia XBRL vyplývajúce z praxe v EÚ

XBRL je vďaka svojim základným charakteristikám a možnostiam škálovateľnosti uplatniteľné vo veľkom množstve a v rôznych odvetviach finančného výkazníctva, ako vyplýva z vyššie uvedeného. XBRL je zároveň prístupný ako otvorený formát informácií, takže za jeho využitie nie je potrebné poskytovať finančnú odmenu, alebo inú protihodnotu autorom alebo autorským organizáciám. Na základe základných charakteristík a výhod XBRL si XBRL formát všimli aj rôzne inštitúcie, ktoré majú za úlohu a cieľ určovať pravidlá pre finančné vykazovanie a iné inštitúcie, ktoré majú za úlohu dohliadať na fungovanie makroekonomického prostredia v EÚ.¹⁰

1.6.1 Analýza vzťahu IFRS k XBRL ako komunikačnému protokolu

Cieľom Nadácie IFRS a nezávislej inštitúcie pre prijímanie štandardov IFRS IASB (Radou pre medzinárodné účtovné štandardy) je poskytovať svetu integrujúcich sa finančných trhov jednotný jazyk pre vykazovanie finančných informácií. XBRL formát bol vyvinutý s cieľom poskytnúť jednoduchý, spoločný a elektronický formát pre podnikové a finančné vykazovanie. IFRS, ako aj XBRL majú spoločný cieľ v oblasti štandardizácie finančného vykazovania so zreteľom na transparentnosť, kvalitu a porovnateľnosť

¹⁰IFRS Foundation. 2011. Snapshot: the IFRS Taxonomy - brief introduction to XBRL. [online]. London. Nadácia IFRS. Dostupné na internete: <http://www.ifrs.org/XBRL/Documents/SnapshotIFRSTaxonomyforweb.pdf>

vykazovaných informácií. IFRS spolu s XBRL vytvárajú teda vzájomne výhodné, logicky vyplývajúce partnerstvo.

V súčasnej ekonomickej klíme sa transparentné vykazovanie finančných informácií považuje za veľmi dôležitú súčasť procesu hodnotenia a dohľadu, pričom vzrastajúce požiadavky používateľov informácií z ÚZ a orgánov dohľadu majú za následok potrebu rýchlejšieho, kvalitnejšieho a presnejšieho vykazovania stále komplexnejších finančných informácií. To následne vytvára tlak na osoby, ktoré sú zodpovedné za vypracovanie a prípravu finančných informácií pre používateľov informácií z ÚZ a orgány dohľadu, ako aj pre osoby, ktoré majú za úlohy tieto údaje z informácií z ÚZ analyzovať a porovnávať. Zároveň je relevantnou skutočnosťou, že veľká časť práce pri príprave výkazov finančných informácií nie je automatizovaná a existuje zvýšené riziko ľudskej chyby pri spracovaní, hodnotení, analyzovaní, alebo inom použití finančných informácií z ÚZ a dokumentov k ÚZ.

XBRL môže potenciálne vyriešiť alebo minimalizovať problémy vznikajúce so skutočnosťami uvedenými vyššie v texte práce. Výhoda XBRL, pri ktorej nie je nevyhnutné manuálne prepisovanie údajov pre rôzne potreby používateľov týchto informácií a automatizácia ich zasielania a spracovávanie počítačovými programami na to usporobnými môže mať za následok elimináciu ľudských chýb a zvýšenie rýchlosti, presnosti a porovnateľnosti poskytnutia požadovaných finančných informácií.

IFRS (v zmysle inštitúcií zastrešujúcich vydávanie IFRS) vidí ďalej pri používaní XBRL potenciál pri eliminovaní rizík vyplývajúcich z prekladu položiek finančných informácií z a medzi rôznymi jazykmi, nakoľko pri používaní XBRL sa tieto riziká znižujú vďaka značkám, ktoré identifikujú každú položku, vid'. kapitolu 2 práce. Nadácia IFRS a IASB ďalej odhadla, že používanie XBRL môže znížiť čas potrebný na spracovanie a analýzu každého jednotlivého finančného výkazu o 15 % až 30 %, čo zvyšuje používateľský komfort prípravy informácií k ÚZ.

IFRS a IASB rozpoznali potenciálny dopad XBRL na oblasť finančného výkazníctva a ak by bolo XBRL aplikované v súlade s IFRS, mohlo by zlepšiť prístup k finančným informáciám pre používateľov a zároveň podporiť používanie a implementáciu IFRS v celosvetovom meradle. S týmto cieľom bol založený IFRS XBRL tím (ďalej len „tím“), ktorý sa má danou problematikou zaoberať.

Misia tímu je vytvoriť a poskytnúť rámec pre konzistentnú adaptáciu a implementáciu IFRS taxonómie, ktorá je v súlade s požiadavkami kladenými IFRS na finančné vykazovanie. Misia je konzistentná a v súlade so stratégiou tvorby a vývoja IFRS.

Tím je podporovaný dvoma externými komisiami a to organizáciou XBRL Advisory Council (ďalej len „XAC“) a XBRL Quality Review Team (ďalej len „XQRT“). XAC poskytuje strategické odporúčania pre aktivity tímu súvisiace s XBRL a XQRT hodnotí vytvorenú taxonómiu za účelom dosiahnutia najvyššej kvality prostredníctvom praktických odporúčaní súvisiacich s použiteľnosťou IFRS taxonómie z pohľadu oboch relevantných oblastí, ktorými sú XBRL technológia a finančné výkazníctvo.

Tím zároveň konzultuje svoju činnosť s technickými zamestnancami IASB a poskytuje odporúčania ohľadom štruktúry a modelovania IFRS za účelom implementácie XBRL. Očakáva sa, že XBRL bude mať zvyšujúcu sa dôležitosť na rozhodnutia IASB v procese stanovovania štandardov pre finančné vykazovanie.

Nadácia IFRS vytvára voľne dostupnú taxonómiu pod názvom IFRS Taxonomy (IFRS Taxonómia), ktorá je konzistentná a v súlade s IFRS vydanými IASB. IFRS Taxonómia je vytváraná otvoreným, participatívnym a transparentným procesom. Poskytovaním voľne dostupnej IFRS Taxonómie sa Nadácia IFRS snaží odpovedať na dopyt po elektronickom štandarde pre prenos finančných informácií spracovaných podľa IFRS.

Nadácia IFRS zároveň vytvára koncentrované úsilie o popularizáciu XBRL formátu pri používaní IFRS vo svete a podporuje kooperáciu a vzájomnú komunikáciu so zúčastnenými stranami pri tvorbe IFRS Taxonómie. Nadácia IFRS vytvára a vydáva podporné materiály, ktoré majú za úlohu uľahčiť používanie a porozumenie IFRS Taxonómie zahŕňajúce XBRL ilustratívne príklady, ktoré znázorňujú použitie IFRS Taxonómie vo finančných výkazoch v súlade s architektúrou XBRL formátu vydanou v The IFRS Taxonomy Guide (Manuál IFRS Taxonómie). xIFRS (IFRS s XBRL) je on-line nástrojom podporujúcim porozumenie IFRS Taxonómie, ktoré prezentuje pohľad elektronickej formy IFRS s implementovaným formátom XBRL. The IFRS Taxonomy Illustrated je potom dokumentom, ktorý prezentuje štruktúru IFRS Taxonómie v zjednodušenej forme a takto zjednodušený vizuálny formát si nevyžaduje znalosti o XBRL. The IFRS Taxonomy Modules Manager (Modulový manažér pre IFRS Taxonómiu) je on-line nástrojom, ktorý umožňuje používateľom prejsť procesom navigácie a pripodobnenia IFRS modulov, ktoré sú tvorené IFRS Taxonómiou.

IFRS Taxonómia je ako vyplýva z vyššie uvedeného reprezentáciou štandardov IFRS, zahŕňajúcou Medzinárodné účtovné štandardy (ďalej len „IAS“), ich interpretácie a IFRS pre Malé a Stredné spoločnosti (ďalej len „SMEs“), vydané IASB.

IFRS Taxonómia je otvorenou taxonómiou, čo znamená, že bola vytvorená s možnosťou spoločností prispôbiť IFRS Taxonómiu špecifickým potrebám spoločností prostredníctvom pridávania ich špecifických značiek (označení). Špecifické značky spoločností pridané k IFRS Taxonómii sú označované ako rozšírenia taxonómie.

IFRS Taxonómia je vydávaná každoročne s cieľom reflektovať zmeny v existujúcich IFRS, ako aj novo vydané IFRS a tiež zmeny v XBRL technológii.

Z vyššie uvedeného vyplýva snaha IASB a Nadácie IFRS o zavedenie elektronického vykazovania podľa IFRS v komunikačnom rozhraní XBRL, pričom je ustanovený proces a podstatné náležitosti potrebné pre implementáciu XBRL Taxonómie do IFRS a tieto sú prezentované na oficiálnych stránkach Nadácie IFRS a IASB. Povinnosť zostavovať ÚZ v súlade s IFRS schválenými na tento účel orgánmi EÚ majú ÚJ bližšie vymedzené v Zákone č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov v § 17a a z vyššie uvedeného vyplýva možnosť týchto ÚJ zostaviť ÚZ podľa IFRS v XBRL formáte.¹¹

1.6.2 Analýza vzťahu EIOPA k XBRL ako komunikačnému protokolu

V roku 2008 začal orgán dohľadu CEIOPS, neskôr nahradený orgánom dohľadu EIOPA, v kooperácii s rôznymi inštitúciami EÚ a dotknutými subjektmi, na ktoré sa dohľad EÚ uplatňuje, proces harmonizácie celoeurópskych formátov pre finančné vykazovanie. Medzi spomínané možné formáty vykazovanie sa dostal aj formát XBRL.

Následne v roku 2011 začala nástupnícka organizácia EIOPA organizovať konzultácie v rámci procesu harmonizácie celoeurópskych formátov pre finančné vykazovanie v súlade s prijatou právnou legislatívou EÚ, ktorou sa stala norma pod skráteným názvom Solvency II (ďalej len „Solventnosť II“). Formát XBRL sa objavil ako preferovaný formát harmonizovaného celoeurópskeho vykazovania a z konzultácií s odbornou verejnosťou následne vzišla v roku 2012 Záverečná správa z konzultácií vydaná orgánom dohľadu EIOPA. V záverečnej správe z konzultácií boli publikované vzory vykazovania, pre ktoré boli použité ako vstupy aplikované metodológie modelovania dát (ďalej len „DPM“) a výstupom procesu konzultácií v danej forme boli práve vzory vykazovania v XBRL formáte s poznámkou o skutočnosti, z ktorej vyplývalo, že princípy,

¹¹IFRS Foundation. 2011. Snapshot: the IFRS Taxonomy - brief introduction to XBRL. [online]. London. Nadácia IFRS. Dostupné na internete: <http://www.ifrs.org/XBRL/Documents/SnapshotIFRSTaxonomyforweb.pdf>

pravidlá a dizajn prístupov sú stále subjektom hodnotenia a ďalších analýz a zmien. Dokumenty pripojené k Záverečnej správe z konzultácií EIOPA prezentovali výsledky modelovania dát a dizajn XBRL Taxonómie, ktorý je v súlade s požiadavkami definovanými Solventnosťou II, pozri Prílohu A. Dokumenty prezentovali a vysvetľovali ďalej detailne DPM a architektúru princípov vedúcich k prekladu DPM do XBRL Taxonómie pre Solventnosť II.

V mesiaci marec 2013 EIOPA uverejnila na svojich oficiálnych internetových stránkach, webovom sídle, dokumenty prezentujúce informácie pre DPM a dizajn XBRL Taxonómie, ktoré boli použité tak, aby splnili požiadavky na informácie definované výsledkami ďalších konzultácií s odbornou verejnosťou, ktorej sa daná problematika týka a požiadavky na vykazovanie pre národné kompetentné authority. K dokumentom patrí aj detailný popis požiadaviek, ktoré boli použité ako vstupy pre aplikáciu DPM a výsledkom sú vzory publikované on-line.

EIOPA ďalej dokumenty upravujúce dizajn XBRL Taxonómie používanej pre splnenie požiadaviek na vykazovanie stanovených Solventnosťou II zverejnila v mesiaci január 2014. Toto zverejnenie prebehlo s dodatkom, že sa stále jedná o otvorenú procedúru, pri ktorej môže dochádzať k ďalším zmenám.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že právna úprava EÚ nepriamo stanovuje použitie formátu XBRL aj prostredníctvom orgánu dohľadu EIOPA a to pri prezentácii a vykazovaní informácií pre plnenie náležitostí stanovených Solventnosťou II. Tieto sa následne substitučne dotýkajú aj národných kompetentných autorít, ktoré sú na dané účely orgánmi dohľadu. Zároveň z vyššie uvedeného ďalej vyplýva závažná skutočnosť, ktorou je prebratie formátu XBRL ako celoeurópskeho formátu pre finančné vykazovanie vyplývajúceho z procesu harmonizácie v rámci EÚ.¹²

1.6.3 Analýza vzťahu EBA k XBRL ako komunikačnému protokolu

EBA publikovala v mesiaci december 2013 XBRL Taxonómiu, ktorá má byť použitá pre dáta vyhotovené v súlade s reguláciou EÚ zohľadňujúcou vykazovanie pre orgány dohľadu. XBRL Taxonómia od EBA zohľadňuje a definuje reprezentáciu dát a ich súborov v súlade s požiadavkami na vykazovanie rôznych špecifických položiek

¹²European insurance and occupational pensions authority. 2014. EU-WIDE reporting formats. [online]. Frankfurt. EIOPA. Dostupné na internete: <https://eiopa.europa.eu/en/publications/eu-wide-reporting-formats/index.html>

finančných informácií pre subjekty, ktoré majú povinnosť predkladať EBA informácie na základe právnej úpravy EÚ.

EBA ďalej zdôraznila, že štandardizovaný formát dát je nevyhnutnosťou pre umožnenie výmeny vykazovaných dát skupín kreditných inštitúcií, investičných firiem a iných subjektov, ktorých sa regulácia týka, ako súčasť operácií ustanovených Jednotnou knihou pravidiel, dostupnou na webovom sídle EBA, ktoré majú za cieľ povzbudiť regulátorov k harmonizácii bankového sektora v EÚ a napomôcť lepšiemu fungovaniu cezhraničného dohľadu.

XBRL Taxonómia stanovená EBA bude viesť k vyššej efektivite a konvergencii praktík dohľadu medzi členskými krajinami. Zároveň by používanie XBRL Taxonómie malo napomôcť členským krajinám a ich orgánom dohľadu identifikovať a odhaliť riziká konzistentne naprieč EÚ a umožniť porovnanie bánk v EÚ efektívnym spôsobom.

Napriek tomu, že XBRL Taxonómia EBA bola vymyslená za účelom výmeny dát medzi kompetentnými autoritami a EBA, množstvo autorít žiada použitie navrhovanej XBRL taxonómie pre zbieranie vykazovaných údajov priamo od kreditných inštitúcií a investičných spoločností, na ktoré dohliadajú. Na základe vyššie spomenutého je predpokladateľné, že XBRL Taxonómia používaná kompetentnými autoritami (napríklad NBS) ako aj investičnými spoločnosťami a kreditnými inštitúciami bude viesť k väčšej efektívnosti a znižovaniu nákladov spoločností, ktoré súvisia s reguláciou orgánmi dohľadu.

EBA ďalej zdôrazňuje, že XBRL Taxonómia bola vypracovaná v súlade s právnou úpravou EÚ. Ďalšia upravená verzia XBRL Taxonómie by mala byť k dispozícii v prvej polovici roka 2014 s doplnením o ďalšie položky a ich značky (označenia) použiteľné v XBRL komunikačnom protokole.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že právna úprava EÚ stanovuje pre určité spoločnosti nepriamou formou povinnosti vykazovania informácií z ÚZ, alebo informácií, ktoré sú súčasťou ÚZ pre inštitúcie národného dohľadu, ako aj EBA ako orgánu dohľadu EÚ vo formáte XBRL a to zavedením XBRL Taxonómie špecifikovanej EBA, ktorá zohľadňuje požiadavky na vykazovanie kladené právnou úpravou EÚ.¹³

¹³European Banking Authority. 2013. EBA publishes XBRL taxonomy for remittance of supervisory reporting by competent regulatory authorities. [online]. Londýn: EBA. Dostupné na internete: <http://www.eba.europa.eu/-/eba-publishes-xbrl-taxonomy-for-remittance-of-supervisory-reporting-by-competent-regulatory-authorities>

1.6.4 Analýza vzťahu ESMA k XBRL ako komunikačnému protokolu

V roku 2009 zahájila ESMA konzultácie s odbornou verejnosťou ohľadom adaptovania a prijatia harmonizovaného formátu pre výkazníctvo, pričom už v základnom dokumente z 27. októbra 2009 zdôraznila vysoký počet iniciatív a vysokú mieru využívania formátu XBRL a označila ho za preferovaný formát pre vykazovanie údajov požadovaných orgánmi dohľadu, ako aj samotným orgánom dohľadu ESMA.

ESMA sa v programe práce na rok 2014 zaviazala pracovať na definovaní XBRL Taxonómie, ktorú jej zveruje do pôsobnosti právna úprava EÚ podľa znenia uvedeného nižšie v texte. Legislatíva EÚ, viď kapitolu 1.2 a Prílohu A, stanovuje ESMA povinnosti tak, aby sa s účinnosťou od 1. januára 2020 všetky ročné finančné správy (ÚZ) vypracúvali v jednotnom elektronickom formáte vykazovania za predpokladu, že ESMA vykoná analýzu nákladov a prínosov takéhoto opatrenia.

ESMA má povinnosť vypracovať návrh regulačných technických predpisov s cieľom spresniť elektronický formát vykazovania, pričom náležite zohľadní súčasné a budúce technologické možnosti. ESMA ešte pred prijatím návrhu regulačných technických predpisov vykoná primerané posúdenie možných elektronických formátov vykazovania a náležité praktické skúšky. Orgán dohľadu ESMA predloží uvedený návrh regulačných technických predpisov Komisii najneskôr do 31. decembra 2016.

Napokon má ESMA povinnosť zriadiť Európske elektronické miesto prístupu a to do 1. januára 2018 zriadením webového portálu slúžiaceho ako európske elektronické miesto prístupu a toto elektronické miesto prístupu vytvorí a bude aj prevádzkovať. Členské štáty EÚ majú povinnosť zabezpečiť prístup k svojim mechanizmom centrálného archivovania prostredníctvom miesta prístupu.

Z vyššie uvedeného vyplýva povinnosť ESMA zohľadniť XBRL ako harmonizovaný formát jednotný pre orgány EÚ pre vykazovanie orgánov dohľadu v rámci EÚ a pre ÚJ, ktorých sa týka vykazovanie národným orgánom dohľadu a nadnárodným orgánom dohľadu. Zároveň má ESMA koordinovať snahy v oblasti konvergenzie štandardov finančného vykazovania medzi orgánmi dohľadu EÚ a zúčastnenými stranami, medzi ktoré patria aj národné authority dohľadu a vybrané ÚJ.¹⁴

¹⁴European Securities and Markets Authority. 2013. 2014 work programme. [online]. Paríž: EBA. Dostupné na internete: http://www.esma.europa.eu/system/files/2013-1355_rev1_-_2014_work_programme.pdf

1.6.5 Zhrnutie možností a dôvodov použitia XBRL vyplývajúcich z praxe v EÚ

Z vyššie uvedeného vyplývajú široké možnosti využitia formátu XBRL ako komunikačného rozhrania na plnenie informačných povinností ÚJ. XBRL komunikačný protokol môže byť využitý aj na strane orgánov dohľadu na národnej a nadnárodnej úrovni a to najmä z dôvodu postupujúcej konvergenencie a harmonizácie v rámci EÚ ako celku s vplyvom na Európsky hospodársky priestor (ďalej len „EEA“). Ďalším aspektom využitia XBRL komunikačného protokolu v EÚ a EEA sú pre zúčastnené strany identifikované a predpokladané výhody, ktoré používanie jednotného harmonizovaného formátu vykazovania informácií poskytuje, vid'. kapitolu 2 a 4, pričom je zároveň formát XBRL zohľadňovaný aj právnou úpravou EÚ.

Dôvodmi použitia XBRL sú okrem dôvodov, ktorým sú výhody jeho použitia spomenuté v kapitole 2 a následne v širšom meradle v kapitole 4 aj súčasná existencia XBRL Taxonómie pre vykazovanie informácií o položkách v ÚZ pre subjekty, ktoré sú povinné prezentovať ÚZ v súlade a podľa IFRS ako aj existencia XBRL Taxonómie pre plnenie informačných povinností orgánom dohľadu (EIOPA, EBA, ESMA) na nadnárodnej úrovni a národnej úrovni. Rovnako dôležitým faktickým dôvodom pre použitie XBRL formátu je jeho možná škálovateľnosť a pravidelné aktualizovanie XBRL Taxonómie na ročnej báze pre ÚJ vykazujúce informácie v ÚZ podľa IFRS a pravidelné dopĺňanie a aktualizácie XBRL Taxonómie inštitúciami EÚ.

Ďalšou dôležitou skutočnosťou, ktorá je v tom prípade výhodou pri použití XBRL formátu je iniciatíva európskych orgánov dohľadu, na základe ktorej sú Taxonómie používané v EÚ rôznymi inštitúciami vzájomne harmonizované a to na princípe modelu The European XBRL Taxonomy Architecture (Európska architektúra XBRL Taxonómie, ďalej len „EXTA“).

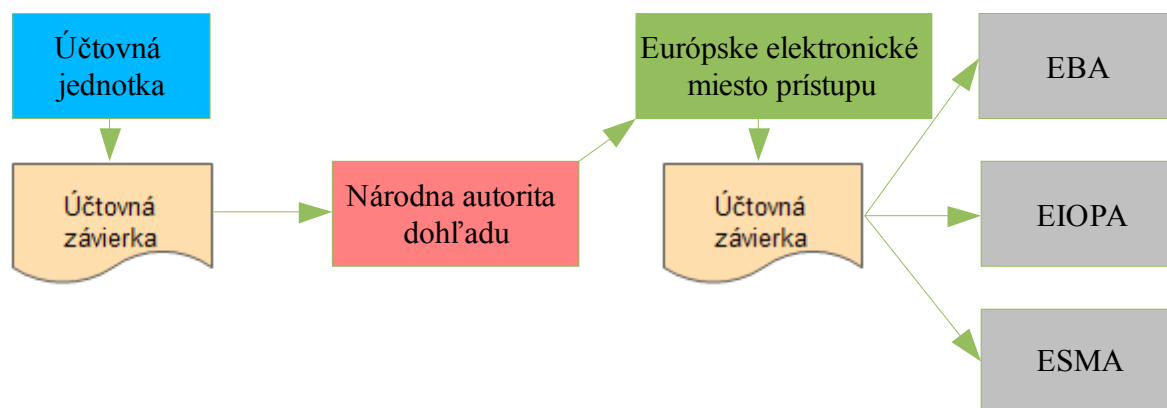
Dôvodom na využitie XBRL aj na národnej úrovni v jednotlivých členských štátoch môže byť legislatívou EÚ prijaté ustanovenie o vytvorení Európskeho elektronického miesta prístupu. Európske elektronické miesto prístupu by malo zjednocovať a koordinovať výmenu informácií na úrovni ako národných autorít, tak aj orgánov dohľadu EÚ pri plnení ich úloh stanovených právnou úpravou.

XBRL Taxonómia v súlade s IFRS je k dispozícii aj pre SMEs, čo môže v budúcnosti viesť k väčšej popularizácii a vyššej miere využitia XBRL formátu

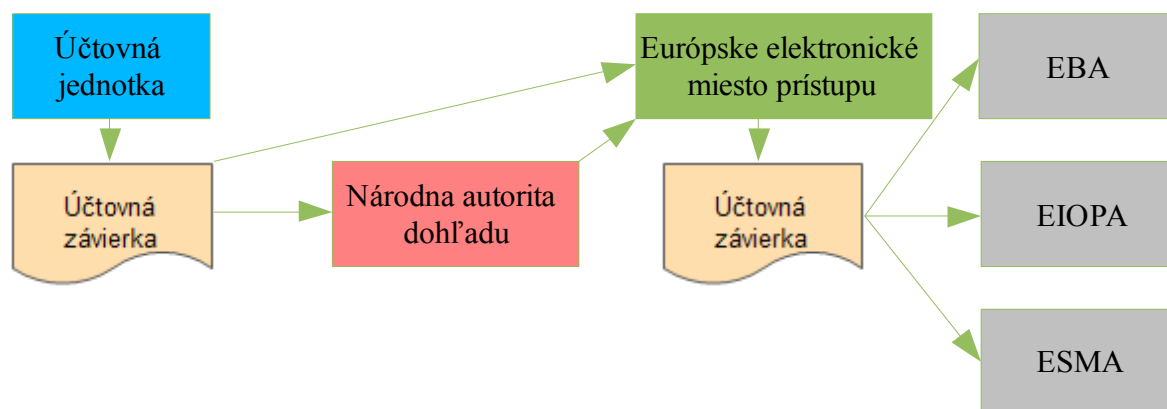
vykazovania údajov v ÚZ aj u ÚJ, ktoré nespĺňajú veľkostné kritéria na vykazovanie podľa kompletných IFRS a z určitých dôvodov sú nútené adaptovať sa a implementovať IFRS pre SMEs ak chcú, aby ich informácie z ÚZ boli transparentné, konzistentné a ľahko porovnateľné na medzinárodnej úrovni.

Nižšie sú uvedené obrázky schém prístupu zverejňovania ÚZ a informácií z ÚZ európskym orgánom dohľadu po zavedení Európskeho elektronického miesta prístupu pre lepšie pochopenie a vizualizáciu problematiky a prehľadne zhrnuté základné skutočnosti vzťahu vybraných organizácií k XBRL v Tabuľke 8 – Vzťah organizácií k vykazovaniu prostredníctvom XBRL.

Obrázok 2 – Schéma prístupu zverejňovania ÚZ a informácií z ÚZ európskym orgánom dohľadu po zavedení Európskeho elektronického miesta prístupu, variant A

Obrázok 3 – Schéma prístupu zverejňovania ÚZ a informácií z ÚZ európskym orgánom dohľadu po zavedení Európskeho elektronického miesta prístupu, variant B

Tabuľka 8 – Vzťah organizácií k vykazovaniu informácií prostredníctvom XBRL

Názov organizácie (skrátaná forma)	Vzťah k XBRL	Existencia XBRL Taxonómie dostupnej na internet	Budúca aktualizácia a príprava XBRL Taxonómie
<u>IASB (IFRS Foundation)</u>	kladný	Áno	Áno
<u>EBA</u>	kladný	Áno	Áno
<u>EIOPA</u>	kladný	Áno	Áno
<u>ESMA</u>	kladný	Nie	Áno

1.7 Určenie ÚJ v SR s možnosťou využitia XBRL ako komunikačného rozhrania

Na základe súčasného stavu možností využitia XBRL komunikačného rozhrania môžeme z vyššie uvedených skutočností určiť ÚJ v SR, ktoré sú najpravdepodobnejšími používateľmi XBRL pri zverejňovaní informácií z ÚZ. Medzi tieto ÚJ môžeme zaradiť tie ÚJ, ktoré majú povinnosť zostavovať ÚZ v súlade s IFRS, ktoré sú definované v § 17a Zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov. Jedná sa o ÚJ, ktoré sú vymenované v zákone priamo, alebo ÚJ, ktoré spĺňajú veľkostné kritéria určené právnou úpravou SR a sú povinné vykazovať informácie z ÚZ v súlade s IFRS. Týmito ÚJ sú typy ÚJ uvedené v tabuľke 9 nižšie:

Tabuľka 9 – Typy ÚJ, ktoré zostavujú ÚZ v súlade s IFRS platnými v EÚ

P. č.	Typ ÚJ
1.	banky
2.	Exportno-importná banka Slovenskej republiky
3.	správčovské spoločnosti
4.	poisťovne okrem zdravotných poisťovní
5.	zaist'ovne
6.	Slovenská kancelária poisťovateľov
7.	dôchodkové správčovské spoločnosti
8.	doplňkové dôchodkové spoločnosti

9.	Burza cenných papierov
10.	Železnice Slovenskej republiky
11.	pobočky zahraničných bánk
12.	pobočky zahraničných správcovských spoločností
13.	pobočky poisťovní z iného členského štátu
14.	pobočky zahraničných poisťovní
15.	pobočky zaistovní z iného členského štátu
16.	pobočky zahraničných zaistovní
17.	ÚJ, ktoré v ÚO emitovali cenné papiere a tieto boli prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu
18.	ÚJ, ktoré sú platobnými inštitúciami
19.	ÚJ, ktoré sú inštitúciami elektronických peňazí
20.	ÚJ, ktoré sú obchodníkmi s cennými papiermi
21.	ÚJ, ktoré sú pobočkami zahraničného obchodníka s cennými papiermi a nie sú súčasne bankami
22.	pobočkami zahraničných bánk
23.	ÚJ, ktoré sú nástupníckymi ÚJ a zanikajúce ÚJ alebo nástupnícke ÚJ pred rozhodným dňom zostavovali individuálnu účtovnú závierku podľa IFRS
24.	ÚJ, ktoré sú novovzniknutými dcérskymi ÚJ a ku dňu, ku ktorému zostavujú prvú individuálnu účtovnú závierku, spĺňajú podmienky pre zostavenie ÚZ podľa IFRS
25.	ÚJ, ktoré sú materské ÚJ, ktoré podliehajú právu niektorého členského štátu
26.	ÚJ, ktorá spĺňa veľkostné kritéria pre vykazovanie podľa IFRS

V Tabuľke 9 sú uvedené všetky ÚJ, ktorých sa povinnosť zostavovať ÚZ v súlade s IFRS týka bez ohľadu na to, či sa na daný typ ÚJ vzťahuje výnimka, absencia povinnosti zverejňovať svoju ÚZ v RÚZ, nakoľko aj pre tieto typy ÚJ môže byť výhodné používať XBRL ako komunikačný protokol pre vykazovanie údajov z ÚZ.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že sa jedná o pomerne širokú škálu ÚJ, ktoré môžu využiť pre plnenie svojich povinností vyplývajúcich z národnej a nadnárodnej právnej úpravy formát XBRL. Pre niektoré ÚJ sa jedná o povinnosť vykazovania informácií v XBRL už v súčasnosti ak tak upravuje nadnárodná právna úprava, alebo interné nariadenia skupiny, do ktorej ÚJ patria.

Ďalšími ÚJ, ktoré by mohli využívať ako komunikačné rozhranie XBRL sú ÚJ, ktoré sú malými a strednými podnikmi (ďalej len „SMEs“) a vypracovávajú ÚZ podľa IFRS pre SMEs, nakoľko právna úprava platná v SR v súčasnosti túto oblasť neupravuje a všetky ÚJ v SR sú povinné viesť účtovníctvo a vykazovať informácie v ÚZ podľa Zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov. Jedná sa o ÚJ, ktoré tak činia dobrovoľne, alebo na základe interných smerníc skupiny, do ktorej patria a zároveň vedú účtovníctvo a zostavujú ÚZ podľa slovenskej právnej úpravy. Vďaka pokračujúcemu úsiliu inštitúcií EÚ o konvergenciu a harmonizáciu v rámci vnútorného trhu sa táto skutočnosť môže v budúcnosti zmeniť a množstvo ÚJ, ktoré budú využívať XBRL formát pri zostavovaní ÚZ môže v takom prípade signifikantne vzrásť.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že v SR ako členskom štáte EÚ existujú ÚJ, ktoré môžu využiť XBRL formát pri zostavovaní ÚZ: Jedná sa v prevažnej miere o väčšie, vo viacerých prípadoch aj z hľadiska národného hospodárstva významné spoločnosti a regulované subjekty, na základe čoho môžeme predpokladať, že informácie z ÚZ a k ÚZ týchto spoločností majú širokú škálu rôznych používateľov, pre ktorých je kvalita poskytovaných informácií významným kritériom rozhodovania. Informácie z ÚZ týchto ÚJ spĺňajúce kvalitatívne charakteristiky požadované pri vykazovaní v XBRL formáte môžu napomôcť používateľom týchto informácií pri rozhodovaní, ako aj národným alebo nadnárodným orgánom dohľadu pri plnení svojich úloh. Na dané ÚJ a orgány dohľadu na národnej a nadnárodnej úrovni sa zameriava práca v ďalších kapitolách a na základe vyššie spomenutých skutočností sa stanovujú možnosti pre cieľ práce a čiastkové ciele práce, ako aj metodika výskumu.

2 Vysvetlenie základných pojmov používaných v práci

Pri skúmaní teoretických možností využitia XBRL pri prevádzke registra účtovných závierok je nevyhnutné ďalej vysvetliť základné pojmy s ich vývojovým kontextom, ktoré sa v práci používajú a budú ďalej využívať a vytvoriť tak rámec pre lepšie porozumenie práce zo strany jej používateľov. Cieľom záverečnej práce je navrhnúť koncepciu riešenia problematiky využitia XBRL ako prípustného komunikačného protokolu v nadväznosti na povinnosť niektorých účtovných jednotiek prezentovať svoju účtovnú závierku v registri účtovných závierok v elektronickej podobe. Pred dosiahnutím daného cieľa zohľadniť pri tom optimálny pomer medzi úžitkami a nákladmi z jeho zavedenia na základe analýzy súčasného stavu využitia registra účtovných závierok a XBRL. Následne je možné zohľadniť budúce možnosti jeho využitia, ako aj možnosti subjektov zúčastnených v procese zverejňovania účtovných závierok v registri účtovných závierok pri využití XBRL. Zo zadania cieľa práce teda vyplývajú určité základné pojmy, ktorými sú najmä register účtovných závierok a XBRL komunikačný protokol pre vykazovanie informácií z ÚZ. Vysvetlenie pojmov XBRL a register účtovných závierok a ich pochopenie zo strany používateľov práce je cieľom tejto časti práce.

2.1 Vysvetlenie pojmu XBRL - eXtensible business reporting language

XBRL je členom rodiny jazykov založených na XML, v neskrátenej a originálnej verzii „Extensible Markup Language“, v preklade „rozšíriteľný značkovací jazyk“, ktorý je štandardom pre elektronickú výmenu dát medzi podnikmi a na internete, pričom v prípade XML sú pre efektívne spracovanie dát počítačovým softvérom na jednotlivé položky aplikované značky. XML je určený na výmenu dát medzi aplikáciami a na zverejňovanie rôznych typov dokumentov. XML má hierarchickú štruktúru a jednoduchý spôsob zápisu. Značky sa používajú na označovanie dát a to z dôvodu snahy o oddelenie obsahu a vzhľadu dát. Značky dávajú dokumentu hierarchickú štruktúru a samotné znaky, dáta, predstavujú obsah súboru vyhotoveného v XML formáte.¹⁵

Pre lepšie pochopenie XML komunikačného protokolu uvádzame nižšie jednoduchý príklad jeho použitia:

¹⁵ Ayers, D. - Quin, L. - Fawcett, J. 2012. *Beginning XML, 5th Edition*. 5th edition. Londýn: Wrox, 2012. 864s. ISBN: 11-18-16213-7

2.1.1 Príklad použitia XML

Schéma komunikačného protokolu 1 – Príklad použitia XML komunikačného protokolu

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"? >
<student>
<meno>Anton</meno>
<priezvisko>Marci</priezvisko>
<univerzita>Ekonomická univerzita v Bratislave</univerzita>
<odbor>Účtovníctvo a audítorstvo</odbor>
</student>
```

Značka `<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"? >` určuje, že ide o XML formát dokumentu vyhotovený vo verzii XML 1.0 s použitím sady znakov UTF-8 (detailný popis verzií XML a sád znakov použiteľných pri tvorbe XML nie je objektom skúmania práce, preto sme sa nezaoberali bližšou špecifikáciou). Následne je vytvorený element so značkou `<student>`, ktorý je zložený z viacerých vnorených značiek, a následne ukončený značkou `</student>`. Rovnakým princípom je určené meno, priezvisko, univerzita a odbor, pričom text medzi začiatkom a ukončením prostredníctvom značiek je samotným obsahom takto vytvoreného dokumentu.

Softvér umožňujúci spracovanie dokumentu v XML komunikačnom protokole by potom vedel zobrazit' v príklade uvedený obsah napríklad nasledovne:

Anton Marci, Ekonomická univerzita v Bratislave, Účtovníctvo a audítorstvo

alebo

Meno a priezvisko: **Anton Marci**

Univerzita: **Ekonomická univerzita v Bratislave**

Študijný odbor: **Účtovníctvo a audítorstvo**

Zároveň je možné dokument v XML formáte spracovať softvérovo aj pre iné účely, napríklad pre účely vyhľadávania, agregácie dát a rôzne iné.¹⁶ Základné charakteristiky uplatnené pre XML sú zároveň základnými charakteristikami, ktoré sú použité pri komunikačnom protokole XBRL.

XBRL je teda flexibilným jazykom odvodeným z jazyka XML, ktorý bol definovaný špeciálne tak, aby bol schopný vyhovieť požiadavkám na podnikové a finančné informácie. Umožňuje aplikovať unikátne identifikačné značky pre rôzne položky finančných dát, napríklad „čistý zisk“ a iné, pričom je nutné zdôrazniť, že sa jedná o viac ako jednoduché označenia položiek, nakoľko dané označenie definuje položku z rôznych hľadísk, môže sa jednať o položku v určitej mene, sume, percente alebo inak definovanú položku.

XBRL umožňuje aplikovať na položky označenia v ľubovoľnom jazyku, ako aj priradiť k nim účtovné referencie, alebo iné subsidiárne informácie. Zároveň umožňuje na základe vyššie spomenutého mechanizmu označení ukázať, ako sú jednotlivé položky vzájomne prepojené a v akom vzťahu sa vzájomne nachádzajú. Použité označenia môžu ďalej reprezentovať ako bola položka vypočítaná, identifikovať k akým skupinám položiek na organizačné, alebo prezentačné účely daná položka patrí, pričom sa zachováva možnosť rozšíriteľnosti XBRL pre adaptáciu jazyka – komunikačného rozhrania – na špeciálne požiadavky podnikov a organizácií využívajúcich XBRL.

Bohato a silno štruktúrovaný XBRL umožňuje efektívne spracovanie podnikových dát počítačovým softvérom pri súčasnej podpore štandardných úloh vyskytujúcich sa v procesoch kompilácie, ukladania a používania podnikových dát. Dané informácie môžu byť konvertované do XBRL formátu – jazyka – komunikačného rozhrania – vhodnými mapovacími procesmi, alebo priamo generované XBRL softvérovým riešením. Výstup môže byť následne prehľadávaný, zasielaný, alebo analyzovaný počítačovými technológiami, alebo publikovaný pre bežného používateľa.

Pojmom XBRL Taxonómia sa rozumie báza výrazov, slovník, ktorý XBRL používa. Taxonómia v tomto prípade znamená kategorizačné schémy, ktoré definujú označenia pre individuálne položky dát. Jednotlivé národné jurisdikcie v rôznych krajinách majú rozdielne účtovné regulácie a tak môže mať každá jednotlivá národná jurisdikcia vlastnú taxonómiu v oblasti finančného vykazovania. Veľa rôznych organizácií, vrátane regulátorov, špecifických priemyselných odvetví alebo spoločností, potrebuje dokonca

¹⁶Ayers, D. - Quin, L. - Fawcett, J. 2012. *Beginning XML, 5th Edition*. 5th edition. Londýn: Wrox, 2012. 864s. ISBN: 11-18-16213-7

taxonómie postačujúce pre potreby interného vykazovania. XBRL umožňuje vyhovieť vyššie spomenutým potrebám na základe spomenutých charakteristík.^{17,18,19}

Nižšie uvádzame jednoduchý príklad použitia XBRL pre lepšie pochopenie XBRL komunikačného protokolu a možností, ktoré používanie XBRL poskytuje.

2.1.2 Príklad použitia XBRL

Schéma komunikačného protokolu 2 – Príklad použitia XBRL komunikačného protokolu

```
<ifrs-gp:CashCashEquivalents contextRef="Current_AsOf" unitRef="U-Euros"
decimals="0">110000</ifrs-gp:CashCashEquivalents>
<ifrs-gp:AssetsCurrentTotal contextRef="Current_AsOf" unitRef="U-Euros"
decimals="0">110000</ifrs-gp:AssetsCurrentTotal >
```

Podobne ako v predchádzajúcom príklade s využitím komunikačného rozhrania XML má daná XBRL schéma stanovenú značkami taxonómiu IFRS-GP a označuje ďalej kontext, ako aj použitú menu pre vykazovanie a jednotky, v ktorých je obsah uvedený. Vo vyššie uvedenom prípade by daná spoločnosť vykazovala Peniaze a peňažné ekvivalenty podľa IFRS a zároveň súčet majetku, ktorý je tvorený výhradne peniazmi a peňažnými ekvivalentmi v hodnote 110 000,-- EUR.

Softvér umožňujúci spracovanie dokumentu v XBRL komunikačnom protokole by potom vedel zobrazit' v príklade uvedený obsah napríklad nasledovne:

Obežný majetok/Current Assets

Peniaze a peňažné ekvivalenty/Cash and cash equivalents: **110 000,-- EUR**

Obežný majetok spolu/Current Assets Total: 110 000,-- EUR

¹⁷XBRL International. 2014. How XBRL works. [online]. Clark: XBRL international. Dostupné na internete: <http://www.xbrl.org/how-xbrl-works-1>

¹⁸XBRL International. 2014. Global Ledger Taxonomy - An Introduction. [online]. Clark: XBRL international. Dostupné na internete: <http://www.xbrl.org/GLTaxonomy/>

¹⁹XBRL International. 2014. XII Recognised Taxonomies. [online]. Clark: XBRL international. Dostupné na internete: <http://www.xbrl.org/FRTaxonomies/>

Zároveň je možné dokument v XBRL formáte spracovať softvérovo aj pre iné účely, napríklad pre účely vyhľadávania, agregácie dát a rôzne iné účely podľa potrieb definovaných jednotlivými používateľmi informácií z ÚZ. Základné charakteristiky uplatnené pre XML sú zároveň základnými charakteristikami, ktoré sú použité pri komunikačnom protokole XBRL, pretože XBRL komunikačný protokol je odvodený z XML komunikačného protokolu.

Vyššie uvedený príklad slúži na ilustráciu fungovania a podobností XML a XBRL, pričom ako z obsahu práce vyplýva, XBRL je možné vďaka existencii Taxonómií bohato a silno štrukturovať a škálovať, využívať viacero jazykov a iných možností škálovania. Pri použití softvérových riešení sa objavujú rôzne ďalšie výhody, ktoré používanie komunikačného protokolu XBRL prináša pre jednotlivých používateľov informácií z ÚZ ako aj pre ÚJ, ktoré ÚZ zostavujú.

2.1.3 Základné výhody XBRL komunikačného rozhrania

XBRL poskytuje najmä výhody v oblasti podnikového výkazníctva a analýzy, pričom základnými výhodami sú automatizácia, úspora nákladov, spoľahlivejšia a presnejšia manipulácia s dátami, zlepšenie analýz a vyššia kvalita informácií pre rozhodovanie v rámci ÚJ, ako aj pre používateľov informácií z ÚZ spoločností.²⁰

Výhody, ktoré XBRL komunikačný protokol pri jeho použití v kontexte právnej úpravy uvedenej v práci v kapitole 1 a v prílohe A poskytuje, sú najmä lepšia porovnateľnosť vykazovaných informácií, možnosti agregácie údajov pre orgány dohľadu, ktorými sú EBA, ESMA, EIOPA, ECB ako aj národné orgány dohľadu, ktorým je v prípade SR NBS.

Pri uplatnení IFRS Taxonómie je ďalšou výhodou pre používateľov informácií z ÚZ medzinárodná porovnateľnosť vykazovaných informácií v širšom priestore, ako je definovaný a ovplyvňovaný právnou úpravou platnou v EÚ a s vplyvom na EEA. XBRL je formátom vykazovania informácií z ÚZ preferovaným vo viacerých krajinách sveta, ak nie inak, tak aspoň na úrovni existencie iniciatív súkromného sektora snažiacich sa o presadenie používania XBRL komunikačného protokolu, nevynímajúc najväčšie ekonomiky s vplyvom na globálne dianie akými sú napríklad Spojené štáty americké

²⁰XBRL International. 2014. Benefits and Uses of XBRL. [online]. Clark: XBRL international. Dostupné na internete: <http://www.xbrl.org/benefits-and-uses>

(ďalej len „USA“), India, Čínska ľudová republika, Kanada, Austrália, Juhoafrická republika a iné.

Škálovateľnosť XBRL umožňuje prispôbiť informácie požiadavkám používateľov informácií z ÚZ ako aj požiadavkám ÚJ, ktorá XBRL komunikačný protokol využíva na plnenie povinností vyplývajúcich z legislatívy, ako aj z interných predpisov ÚJ alebo skupiny, do ktorej ÚJ patrí. Pre skupinu ÚJ, ktorá používa XBRL je následne jednoduchšie získať agregované dáta za celú skupinu, pričom sa odstraňuje, alebo minimalizuje potreba ľudskej práce pri činnostiach agregujúcich jednotlivé položky vykazované v súboroch vytvorených s pomocou XBRL komunikačného protokolu. Takto agregované dáta získané rýchlo môžu byť pre skupinu ÚJ užitočné pre rýchlu a kvalitnú analýzu dát a následné rýchle rozhodovanie podporené skutočnosťami zistenými za všetky ÚJ v skupine.

2.1.4 Organizácie podporujúce použitie XBRL vo svete

XBRL sa používa v širokom spektre rôznych odvetví, vrátane odvetví regulujúcich obchod s cennými papiermi, poisťovníctve, inštitúcií zbierajúcich dáta ako aj daňovými orgánmi, ako aj v odvetviach s povinnosťami nefinančného výkazníctva pri položkách týkajúcich sa zverejňovania uhlíkovej stopy, indikátorov udržateľnosti a pri vykazovaní rizík a v rôznych iných odvetviach ekonomiky.²¹

XBRL komunikačný protokol je podporovaný v celosvetovom meradle vyše 600 organizáciami a spoločnosťami, ktoré sú združené v neziskovom konzorciu XBRL International a sú uvedené nižšie v Tabuľke 10:

²¹XBRL International. 2014. Benefits and Uses of XBRL. [online]. Clark: XBRL international. Dostupné na internete: <http://www.xbrl.org/benefits-and-uses>

Tabuľka 10 – Organizácie podporujúce použitie XBRL vo svete

Oblasť pôsobenia	Názov organizácie
Ázia a Oceánia	XBRL Australia
	XBRL China
	XBRL India
	XBRL Japan
	XBRL Korea
EMEA - Európa, Stredný východ a Afrika	XBRL Belgium
	XBRL Denmark
	XBRL Finland
	XBRL France
	XBRL Germany
	XBRL Ireland
	XBRL Italy
	XBRL Luxembourg
	XBRL Netherlands
	XBRL South Africa
	XBRL Spain
	XBRL Sweden
	XBRL Switzerland
Severná Amerika, Latinská Amerika a Južná Amerika	XBRL UAE
	XBRL United Kingdom
Severná Amerika, Latinská Amerika a Južná Amerika	XBRL Canada
	XBRL US
Geograficky nešpecifikované oblasti	IASB

Vďaka práci vyššie uvedených organizácií sa XBRL stáva vo svete významným štandardom pre komunikačné protokoly vykazovania informácií ÚJ, pričom však vývoj a rýchlosť adaptácie XBRL komunikačného protokolu je rozličná v rôznych oblastiach. V rámci nerovnomerného vývoja je v niektorých oblastiach XBRL formátom preferovaným aj v oblasti právnej úpravy a požiadaviek orgánov dohľadu na informácie z ÚZ a v iných zostáva na úrovni dobrovoľného používania zo strany ÚJ, ktoré sa tak rozhodnú, alebo ktoré k tomu zaväzujú interné pravidlá skupiny, do ktorej patria. SR ako súčasť EÚ je snahami o štandardizáciu formátu vykazovania údajov z ÚZ ovplyvnená

a preto by mala reflektovať trendy vyplývajúce z iniciatív vyššie spomenutých organizácií pri prevádzke RÚZ, ktorý môže byť efektívnym nástrojom pre rozhodovanie používateľov informácií z ÚZ.

2.2 Register účtovných závierok

Register účtovných závierok je možné definovať ako databázu agregujúcu účtovné závierky spoločností a organizácií, pričom tento vznikol za účelom zlepšenia a zjednodušenia podnikateľského prostredia a za účelom zníženia administratívnej náročnosti podnikania s cieľom zlepšenia dostupnosti a kvality informácií o účtovných jednotkách a to pomocou elektronicky prístupného registra účtovných závierok.

Jednotná základná definícia registra účtovných závierok pre všetky krajiny neexistuje, nakoľko je register účtovných závierok určený právnou úpravou konkrétnej krajiny a nie všetky krajiny poznajú inštitút registra účtovných závierok. Register účtovných závierok môže ďalej plniť rôzne funkcie v závislosti od potrieb používateľov informácií z RÚZ. Pri definovaní RÚZ sme vychádzali najmä z právnej úpravy RÚZ v SR a z informácií dostupných na internetových stránkach, webovom sídle, RÚZ v SR.

RÚZ môže v závislosti od právnej úpravy v danej krajine zhromažďovať ÚZ od ÚJ na základe rôznych kritérií, napríklad len ÚZ ÚJ určitej právnej formy, spĺňajúcich určité veľkostné kritéria, ÚJ podnikajúcich v určitom sektore, ÚJ s určitým typom vlastníctva, alebo ÚZ ÚJ všeobecne so stanovenými výnimkami, ako je to pri prevádzke RÚZ v SR.

2.2.1 Základné funkcie elektronicky prístupného registra účtovných závierok

Medzi základné funkcie elektronicky prístupného registra účtovných závierok spoločností a organizácií patria najmä funkcie uvedené v Tabuľke 11 nižšie:

Tabuľka 11 – Základné funkcie elektronicky prístupného RÚZ

P. č.	Funkcia
1.	Vyhľadávanie v zozname účtovných jednotiek
2.	Prezerania dostupných účtovných závierok
3.	Prezeranie, ukladanie a tlač účtovných výkazov
4.	Iné implicitne vyplývajúce funkcie dopĺňujúce vyššie uvedené

Vyššie spomenuté základné funkcie RÚZ vyplývajú z právnej úpravy platnej v SR a z informácií dostupných na internetových stránkach RÚZ, pričom tieto sa môžu v budúcnosti rozšíriť podľa požiadaviek kladených národnou ako aj nadnárodnou právnou úpravou.²²

RÚZ v SR plní dané funkcie tak, že pre vyhľadávanie v zozname účtovných jednotiek je možné zvoliť vyhľadávacie kritérium, ktorým môže byť jedno z uvedených v Tabuľke 12 nižšie:

Tabuľka 12 – Kritéria vyhľadávania v zozname účtovných jednotiek v RÚZ v SR

P. č.	Názov kritéria pri hľadaní ÚJ	Názov kritéria pri hľadaní ÚZ
1.	názov účtovnej jednotky	názov účtovnej jednotky
2.	identifikačné číslo organizácie	identifikačné číslo organizácie
3.	daňové identifikačné číslo	daňové identifikačné číslo
4.	veľkosť	rok
5.	právna forma	typ ÚZ
6.	s ÚZ za obdobie	riadna/mimoriadna ÚZ
7.	SK NACE	
8.	kraj	
9.	okres	
10.	sídlo	
11.	iba ÚJ s konsolidovanou ÚZ	
12.	iba platné ÚJ	

Z vyššie uvedeného vyplýva viacero možností vyhľadávania v zozname účtovných jednotiek. Po zvolení kritérií RÚZ sprístupní zoznam ÚJ, ktoré spĺňajú zadané kritéria. Následne je možné prezeráť, tlačiť a sťahovať dokumenty vybranej ÚJ.

RÚZ v súčasnosti neumožňuje prezeráť agregované dáta za všetky ÚJ, za zvolenú skupinu účtovných jednotiek, za skupinu ÚJ vytvorených podľa niektorého z možných vyhľadávacích kritérií, alebo za skupinu ÚJ zadaných konkrétnym používateľom.

RÚZ poskytuje možnosť získať verejne dostupné údaje, t. j. údaje poskytované portálom registeruz.sk vo verejnej časti RÚZ v podobe vhodnej na spracovanie a to vo formáte JSON a vo formáte PDF.

²²Ministerstvo financií Slovenskej republiky. 2014. Register účtovných závierok. [online]. Bratislava. MF SR. Dostupné na internete: <http://www.registeruz.sk/cruz-public/home>

2.2.2 Základné výhody elektronicky prístupného registra účtovných závierok

Zníženie administratívnej záťaže podnikateľov a úspora nákladov odhadovaných pre účtovné jednotky v SR na 510 000,-- EUR ročne podľa prepočtov MF SR, ktoré vychádzajú z kalkulácie poplatkov, ktoré ÚJ platili za zverejnenie informácií z ÚZ v Obchodnom vestníku. Ďalšou z prezentovaných výhod je on-line prístup verejnosti k informáciám, elektronicky prístupný register účtovných závierok môže slúžiť ako nástroj makroekonomického analyzovania a prognózovania a ako systém detekcie daňových únikov a môžu sa s ním spájať aj iné výhody pre používateľov informácií z účtovných závierok.

Zníženie administratívnej záťaže v ponímaní MF SR spočíva najmä v odstránení duplicity zasielania ÚZ ÚJ viacerým registrom súčasne, pričom v období pred ustanovením RÚZ museli ÚJ zasielať svoje ÚZ zvlášť DÚ, systému ŠP, do Zbierky listín, do Obchodného vestníka, NBS, rôznym iným inštitúciám podľa osobitných predpisov a uverejňovať ÚZ vo forme výročnej správy na svojom webovom sídle ak tak pre určené ÚJ stanovuje právna úprava. Zriadením RÚZ sa časť týchto povinností splní už po zaslaní ÚZ DÚ, resp. FR SR prostredníctvom webového sídla, alebo systému ŠP, ktoré následne túto ÚZ zašlú RÚZ.

Odhadovaná úspora nákladov ÚJ zohľadňuje poplatky, ktoré ÚJ ušetrí zavedením RÚZ a nahradením zverejnenia ÚZ v Obchodnom vestníku za zverejnenie ÚZ v RÚZ, podrobnejšou analýzou by sme mohli získať aj iné náklady, ktoré ÚJ plnením svojich povinností prostredníctvom RÚZ ušetrí. Povinnosť vypracovať ÚZ pre ÚJ naďalej existuje a tak náklady na jej vypracovanie nemôžu byť ušetrené, skôr sa jedná o náklady súvisiace so zasielaním ÚZ duplicitne do viacerých registrov, napríklad poštovné a prípadne iné náklady.

Prístup verejnosti všeobecne k verejnej časti RÚZ prostredníctvom internetu je samozrejmom výhodou, ktorá vyplýva z napĺňania princípu publicity ako aj napĺňania iniciatív, ktoré sa zasadzujú za projekty otvorených dát a eGovernmentu. Jednoduchý prístup a kontrola zo strany verejnosti môže mať ďalej na tvorbu ÚZ ÚJ pozitívny efekt ako preventívny faktor pred prípadnými pokusmi manipulácie informácií v ÚZ.

Výhody RÚZ smerujúce k makroekonomickému analyzovaniu a prognózovaniu nie sú zo súčasnej podoby RÚZ zrejmé, nakoľko neumožňuje prezeranie a analyzovanie agregovaných dát podľa vyhľadávacích kritérií zo strany používateľov webového sídla

a verejnej časti RÚZ. Po doplnení RÚZ o funkcionality smerujúce k možnostiam prezerania, sťahovania a spracovania agregovaných dát za ÚJ je táto výhoda možná aj pre používateľov, ktorými sú iné subjekty, ako subjekty štátnej a verejnej správy s prístupom do verejnej, ako aj neverejnej časti RÚZ a s prípadnými rozšírenými funkcionalitami. RÚZ sa v oblasti funkcionalít ďalej zaväzuje sprístupniť štruktúrované a neštruktúrované dáta od roku 2014 po spustení produkčnej prevádzky. Tieto by následne mali slúžiť pre naplnenie deklarovaných výhod RÚZ v oblasti makroekonomického analyzovania a prognózovania a ako systém detekcie daňových únikov.²³

2.2.3 Používatelia registra účtovných závierok

Medzi používateľov registra účtovných závierok zaradíme najmä vlastníkov spoločností a organizácii, inštitúcie štátnej a verejnej správy a samosprávy, banky a poisťovne ako aj verejnosť so záujmom o informácie zverejnené v účtovných závierkach účtovných jednotiek.²⁴

Používatelia RÚZ môžu vyhľadávať ÚJ v zozname ÚJ a následne prezerat', tlačit' a sťahovať dokumenty z ÚZ a k ÚZ zverejnené na webovom sídle RÚZ vo verejnej časti registra a určité typy používateľov, ktorými sú najmä inštitúcie štátnej a verejnej správy a samosprávy a orgány dohľadu s prístupom do neverejnej časti RÚZ, môžu tieto funkcionality využívať aj pre ÚJ ÚJ zverejnených v neverejnej časti RÚZ.

RÚZ so svojím webovým sídlom je vytvorený v štátnom jazyku a neposkytuje mutáciu webového sídla v inom jazyku, čo môže byť pre používateľov, ktorými sú subjekty zo zahraničia a verejnosť zo zahraničia alebo z členských krajín, obmedzujúce a jeho využiteľnosť sa zužuje na okruh subjektov ovládajúcich štátny jazyk SR alebo tých, ktorý sa rozhodnú využiť služby automatizovaných prekladov stránok dostupných prostredníctvom internetu. V súčasnosti nie je z právnej úpravy ani z informácií dostupných na webovom sídle RÚZ zrejmé, nakoľko sa s prípadnou jazykovou mutáciou webového sídla RÚZ do budúcnosti uvažuje a teda nie je pre ďalšie účely práce možné túto skutočnosť zohľadňovať, pričom existuje teoretická možnosť uvedenia mutácie RÚZ v inom ako štátnom jazyku v budúcnosti.

²³Ministerstvo financií Slovenskej republiky. 2014. Kto bude mať prístup do neverejného registra. [online]. Bratislava. MF SR. Dostupné na internete: <http://www.registeruz.sk/cruz-public/home/faq#WhoHasAccessToNonPublicApp>

²⁴Ministerstvo financií Slovenskej republiky. 2014. Čo je Register účtovných závierok. [online]. Bratislava. MF SR. Dostupné na internete: <http://www.registeruz.sk/cruz-public/home/faq#WhyRuz>

3 Hlavný cieľ a čiastkové ciele práce

V časti práce hlavný cieľ a čiastkové ciele práce sme sa zamerali na vyjadrenie hlavného cieľa práce a čiastkových cieľov práce, ktoré dosiahnutie hlavného cieľa podmieňujú. Stanovenie hlavného cieľa a čiastkových cieľov je významné a dôležité pre ich nezastupiteľnú úlohu pri hodnotení prínosu práce a čiastkové ciele práce by mali hlavný cieľ práce podporovať a vyjadrovať a zároveň slúžia ako kritérium na zhodnotenie ich dosiahnutia. Hlavný cieľ práce vyjadrený v záverečnej kapitole by mal byť základným prínosom práce pre jej používateľov.

Hlavným cieľom záverečnej práce je navrhnuť koncepciu riešenia problematiky využitia XBRL ako prípustného komunikačného protokolu v nadväznosti na povinnosť niektorých účtovných jednotiek prezentovať svoju účtovnú závierku v registri účtovných závierok v elektronickej podobe. Pri návrhu koncepcie je potrebné zohľadniť optimálny pomer medzi úžitkami a nákladmi z jeho zavedenia na základe analýzy súčasného stavu využitia registra účtovných závierok a XBRL. Koncepcia ako hlavný a základný cieľ práce by mala rovnako zohľadniť budúce možnosti jeho využitia, ako aj možnosti subjektov zúčastnených v procese zverejňovania účtovných závierok v registri účtovných závierok pri riešení problematiky zaradenia XBRL komunikačného rozhrania ako prípustného pri prevádzke registra účtovných závierok. Pre dosiahnutie cieľa záverečnej práce je nevyhnutná analýza a preskúmanie súčasného stavu využitia registra účtovných závierok a XBRL. Preskúmanie budúcich možností jeho využitia vyplývajúcich z potrieb praxe, procesov postupnej harmonizácie a integrácie právnej úpravy a praxe na úrovni Európskej únie a Európskeho hospodárskeho priestoru, je základným rámcom pre návrh koncepcie. Poukázanie na možnosti subjektov zúčastnených v procese zverejňovania účtovných závierok v registri účtovných závierok v Slovenskej republike vyplývajúcich z národnej a nadnárodnej právnej úpravy a praxe zverejňovania účtovných závierok spoločností a informácií k účtovným závierkam spoločností je rovnako objektívnou skutočnosťou s potrebou zohľadnenia pri návrhu koncepcie využitia XBRL. Z vyššie uvedeného následne vypývajú čiastkové ciele práce, ktoré je potrebné dosiahnuť pre splnenie hlavného cieľa práce a tieto by mali hlavný cieľ práce doľňať a podporovať jeho vyjadrenie na základe logických súvislostí. Z určenia hlavného cieľa práce a čiastkových cieľov práce následne vyplýva určenie metodiky práce, identifikovanie potrebných metód skúmania, základná

charakteristika objektu skúmania a možné použiteľné zdroje získavania poznania o problematike práce.

Čiastkovými cieľmi vyplývajúcimi z vyššie uvedeného hlavného cieľa práce a požiadaviek na jeho dosiahnutie sú:

- a) Preskúmanie právnych noriem ovplyvňujúcich fungovanie registra účtovných závierok v SR a preskúmanie praktických postupov pri implementácii právnej úpravy do praxe;
- b) Preskúmanie subjektov, ktoré sa na základe právnej úpravy prevádzky RÚZ zúčastňujú priamo alebo nepriamo a tieto subjekty identifikovať;
- c) Preskúmanie výhod a nevýhod využívania RÚZ všeobecne a z hľadiska účtovných jednotiek a používateľov informácií z účtovných závierok;
- d) Preskúmanie praktickej stránky postupu zverejňovania údajov v centrálnom registri účtovných závierok s dôrazom na zníženie administratívnej náročnosti zverejňovania informácií z ÚZ a komfortu použiteľnosti zverejnených informácií používateľmi informácií z účtovných závierok;
- e) Preskúmanie právnych noriem ovplyvňujúcich využiteľnosť komunikačného rozhrania XBRL na národnej a nadnárodnej úrovni a praktických postupov pri implementácii právnej úpravy do praxe;
- f) Preskúmanie subjektov, ktoré sa na základe právnej úpravy využívania formátu XBRL zúčastňujú priamo alebo nepriamo a tieto subjekty identifikovať;
- g) Preskúmanie výhod a nevýhod využívania komunikačného rozhrania XBRL z hľadiska účtovných jednotiek a používateľov informácií z účtovných závierok;
- h) Určenie požiadaviek a uvedenie podstatných skutočností, ktoré je potrebné zohľadniť pri návrhu koncepcie využitia XBRL ako prípustného komunikačného protokolu pri prevádzke RÚZ.

Vyššie uvedené čiastkové ciele práce podmieňujú dosiahnutie hlavného cieľa a ďalej ho rozvíjajú s dôrazom na celkový trend vývoja smerujúci ku konvergencii, transparentnosti a harmonizácii výkazníctva v SR a v rámci EÚ a EEA, ako aj ku zníženiu administratívnej náročnosti výkazníctva informácií v rámci EÚ.²⁵

²⁵Skupina nezávislých zainteresovaných strán na vysokej úrovni pre oblasť administratívneho zaťaženia. 2012. Európa môže byť úspešnejšia – Osvedčené postupy znižovania administratívneho zaťaženia. In *Európa môže byť úspešnejšia*. Luxemburg : Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie. 2012. ISBN 978-92-79-22508-6. Dostupné na internete: http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/admin_burden/best_practice_report/docs/bestpractice_broch_sk.pdf.

4 Metodika práce a metody skúmania

Metódy skúmania a metodika práce úzko súvisia so zadaním záverečnej práce, ako aj s vymedzením obsahovej stránky záverečnej práce a stanoveným hlavným a čiastkovými cieľmi práce. Metódy práce a metódy skúmania, ako aj spôsob získavania údajov a zdrojov predmetných údajov sú obmedzované charakteristikou objektu skúmania práce, ktorým je register účtovných závierok a XBRL komunikačné rozhranie, alebo jeho rôzne formy v závislosti od konkrétnej právnej úpravy a stavu praxe v danej oblasti, pričom sa pre účely práce obmedzujeme najmä na priestor SR a EÚ a rámec skutočností určujúcich register účtovných závierok a XBRL komunikačné rozhranie v priestore SR a EÚ.

4.1 Charakteristika objektu skúmania

Objektom skúmania práce je register účtovných závierok definovaný právnou úpravou platnou v SR, ktorého úlohou je zber a zverejňovanie údajov z dokumentov ÚZ od ÚJ používaných používateľmi informácií a touto formou spĺňa náležitosti uplatňované pre register účtovných závierok, a teoretické možnosti využitia komunikačného rozhrania XBRL pri prevádzke registra účtovných závierok. Zároveň sú objektom skúmania právne predpisy, ktoré objekt skúmania definujú a typy informačných technológií používané pre plnenie povinností vyplývajúcich z právnej úpravy. Právne predpisy teda sú objektom skúmania definujúcim teoretickú rovinu registra účtovných závierok a XBRL formát ako technológia použitá na ich implementáciu do praxe tvoria vecnú stránku registra účtovných závierok v teoretickej rovine možného využitia XBRL komunikačného rozhrania ako prístupného pri prevádzke RÚZ.

4.2 Spôsob získavania údajov a ich zdroje

Údaje nevyhnutné k vyhotoveniu práce boli získavané s použitím informačných technológií na vyhľadávanie informácií s dôrazom na vyhľadávanie kľúčových pojmov týkajúcich sa objektu skúmania, ktorými sú najmä register účtovných závierok a XBRL.

Zdrojmi informácií práce sú tuzemské aj zahraničné zdroje a týmito zdrojmi sú zákony, nariadenia, smernice, opatrenia, výnosy, vyhlášky, predpisy, metodické pokyny, názory inštitúcií, odborná literatúra, odborné články a elektronicky publikované články,

informácie uverejnené na webových sídlach inštitúcií upravujúcich problematiku objektu skúmania práce a zdroje voľne dostupné na internete, ktoré sú uvedené v Zozname použitej literatúry. Prehľad zdrojov použitých v práci ďalej uvádzame v Tabuľke 13 nižšie:

Tabuľka 13 – Typy dokumentov tvoriacich zdroje informácií o objekte skúmania

P. č.	Typ zdroja informácií
1.	zákon
2.	nariadenie
3.	smernica
4.	opatrenie
5.	výnos
6.	vyhláška
7.	predpis
8.	odborná literatúra
9.	odborný článok
10.	elektronicky publikovaný odborný článok
11.	informácie uverejnené na webových sídlach inštitúcií upravujúcich objekt skúmania
12.	iné zdroje – oficiálny názor inštitúcie

Ďalším zdrojom informácií sú informácie získane od rôznych organizácií z oblasti účtovníctva, auditu, podnikateľskej sféry, orgánov dohľadu na národnej a nadnárodnej úrovni, ako aj z oblasti spoločností orientujúcich sa na vývoj softvérových riešení pre danú problematiku.

4.3 Metódy skúmania a interpretácie výsledkov skúmania

Metódami skúmania práce a interpretácie výsledkov práce sú analýza, syntéza, komparácia, indukcia, dedukcia, a konkretizácia. Pričom ťažiskovou metódou je analýza použitá pre jednotlivé právne normy z hľadiska ich súvisu s objektom skúmania práce. Analýza je v práci využívaná pri skúmaní jednotlivých právnych noriem a následnom výbere častí právnych noriem upravujúcich problematiku práce. Syntéza je využitá pre celkový opis stavu praxe zverejňovania ÚZ v RÚZ a pre určenie subjektov zúčastňujúcich sa prevádzky RÚZ. Následne je syntéza využitá pre celkový opis stavu praxe pri uplatňovaní XBRL komunikačného rozhrania pre plnenie povinností daných právnou úpravou ako aj stavom praxe v danom odvetví a to súhrnne spojením všetkých článkov

právnej úpravy získaných metódou analýzy a informácií o praktickom využívaní objektu skúmania. Indukcia ako metóda skúmania a interpretácie je v práci použitá pri aplikovaní čiastkových poznatkov na všeobecnú úroveň a to tak, že sa na základe jednotlivých príkladov vyjadrí všeobecný stav problematiky. Dedukcia je využitá na vyvodenie záverov o určitom článku problematiky práce na základe všeobecných informácií. Konkretizácia je použitá pri návrhoch riešenia problematiky, pričom sa právna úprava uplatňuje na určitom konkrétnom príklade postupu jej plnenia. Snažili sme sa pritom využívať vyššie spomenuté metódy skúmania a interpretácie výsledkov skúmania logicky a účelne tak, aby sa ich uplatnením dali vyvodit' závery prinášajúce praktické poznatky a aby sa plnil hlavný, ako aj čiastkové ciele práce.²⁶ Prehľad použitých metód skúmania a interpretácie výsledkov uvádzame v Tabuľke 14 nižšie:

Tabuľka 14 – Metódy skúmania a interpretácie výsledkov skúmania

P. č.	Typ metódy skúmania a interpretácie výsledkov
1.	analýza
2.	syntéza
3.	komparácia
4.	indukcia
5.	dedukcia
6.	konkretizácia

²⁶Choluj, V. 2010. Metodologické pokyny . In *Náčrt metodologického prístupu k riešeniu záverečnej práce z hľadiska požiadaviek stanovených Internou smernicou č. 1/2010 rektora EU v BA*. Bratislava. Dostupné na internete: nhf-new.euba.sk/attachments/533_Metodologické%20pokyny.doc.

5 Výsledky skúmania RÚZ a teoretického využitia XBRL pri prevádzke RÚZ

V tejto časti práce sme sa venovali výsledkom skúmania súčasného stavu problematiky RÚZ a uplatniteľnosti formátu XBRL v SR a EÚ, ktoré legislatívne stanovujú rámec a možnosti využitia formátu XBRL. Výsledkami práce vyplývajúcimi zo skutočností zistených pri skúmaní súčasného stavu problematiky v SR a EÚ sú hlavne jednoznačne plynúce výhody a nevýhody zo zavedenia XBRL ako prípustného komunikačného rozhrania pri prevádzke RÚZ pre ÚJ, pre orgány dohľadu a pre používateľov informácií z ÚZ alebo informácií z dokumentov k ÚZ.

Ďalej sa zo stavu poznania dajú interpretovať výsledky týkajúce sa rozsahu a spôsobu zverejňovania informácií z ÚZ a identifikácie subjektov, ktorých sa v jednotlivých prípadoch povinnosť zverejniť informácie z ÚZ týkajú a tieto majú možnosť využiť formát XBRL pre plnenie svojich povinností vyplývajúcich z právnej úpravy. V prípadoch, pri ktorých sa výsledky práce zhodujú s výsledkami iných autorov sú tieto zdroje uvedené v poznámkach pod čiarou a to aj v prípadoch, že sa tieto nezhodujú, je takáto skutočnosť výslovne uvedená a následne doplnená zdrojom v poznámkach pod čiarou. Ďalšou časťou výsledkov skúmania práce je stanovenie kritérií, na ktoré by sa mal brať zreteľ pri návrhu koncepie riešenia problematiky práce určeným hlavným cieľom práce. Výsledkami práce je zároveň náčrt nevyhnutných opatrení potrebných pre implementáciu vybraných možností riešenia problematiky v praxi v Slovenskej republike.

5.1 Výhody vyplývajúce zo zavedenia XBRL pri prevádzke RÚZ v SR

Na základe skutočností uvedených vyššie je možné identifikovať výhody vyplývajúce zo zavedenia XBRL ako prípustného komunikačného rozhrania pri prevádzke RÚZ v SR pre ÚJ, subjekty zúčastňujúce sa prevádzky RÚZ a orgány dohľadu, ktoré sú uvedené v tabuľke nižšie s nasledovným bližším popisom a vysvetlením jednotlivých výhod:

Tabuľka 15 – Výhody vyplývajúce zo zavedenia XBRL ako prípustného komunikačného rozhrania pri prevádzke RÚZ

Účtovné jednotky	Subjekty zúčastňujúce sa prevádzky RÚZ	Orgány dohľadu
komunikatívnosť	jednoduchosť implementácie	zníženie náročnosti dohľadu
transparentnosť	transparentnosť	transparentnosť
flexibilita	flexibilita	flexibilita
efektívnosť	efektívnosť	efektívnosť
podpora	podpora	podpora
testovanie	testovanie	testovanie
validácia	validácia	validácia
harmonizácia	harmonizácia	harmonizácia
štandardizácia	štandardizácia	štandardizácia
zníženie administratívnej záťaže	jednoduchosť agregácie dát	jednoduchosť agregácie dát
viacjazyčnosť	viacjazyčnosť	viacjazyčnosť
medzinárodná porovnateľnosť	zvýšená využiteľnosť RÚZ	medzinárodná porovnateľnosť

Komunikatívnosť – XBRL formát má výhodu komunikatívnosti, ktorá spočíva v možnosti prepojenia XBRL s existujúcimi XML schémami, pričom je možné používať ho ako jednotný štandard pre vykazovanie pre rôzne účely.

Transparentnosť – jednotný štandardizovaný formát vykazovania zvyšuje transparentnosť a to priamo ako aj nepriamo, pričom je to transparentnosť automaticky vyplývajúca z použitia XBRL formátu, ktorý má definovanú Taxonómiu a transparentnosť pri vykazovaní informácií z ÚZ osobami pripravujúcimi ÚZ a informácie k ÚZ vyplývajúca zo štandardizácie oblasti vykazovania.

Flexibilita – XBRL formát je zo svojej podstaty škálovateľný, čo znamená široké možnosti adaptácie jednotného štandardu vykazovania na rôzne podmienky a požiadavky kladené na informácie z ÚZ od rôznych používateľov týchto informácií.

Efektívnosť – zníženie nákladov súvisiacich s vypracovaním ÚZ a informácií k ÚZ a uľahčenie možnosti automatizovaného spracovania dát a súbežné zvýšenie rýchlosti spracovania ÚZ a vykazovania dát, pozri kapitolu 1.6.1.

Podpora – XBRL ako otvorený formát ponúka široké možnosti podpory zo strany organizácií, ktoré sa zaoberajú tvorbou a implementáciou XBRL a XBRL Taxonómií.

Testovanie – pri procese zverejňovania ÚZ vytvorenej v XBRL formáte je ÚZ pred zaslaním možné jednoducho otestovať, pričom sa odhalia prípadné chyby. ÚJ majú istotu, že zasielajú dáta, ktoré neobsahujú logické chyby a nesprávnosti, subjekty zúčastňujúce sa prevádzky RÚZ dosahujú vyššiu kvalitu prijímaných dát bez logických nesprávností a orgány dohľadu môžu sústrediť svoje kapacity na iné činnosti, ako kontrolu a odhaľovanie logických nesprávností v ÚZ a informácií k ÚZ.

Validácia – validáciu pri XBRL formáte umožňujú štandardizované prístupy k tvorbe a implementácii XBRL pre vykazovanie informácií z ÚZ a škálovateľné možnosti pre definovanie položiek ÚZ, pričom sa zároveň odstraňuje potreba vlastných riešení ÚJ pri rôznych požiadavkách na vykazovanie s určenou Taxonómiou.

Harmonizácia – XBRL formát vďaka harmonizácii umožňuje používanie jednotných pravidiel pri testovaní a validácii informácií, umožňuje kooperáciu a využitie informácií na základe zjednotenia bázy dát od rôznych ÚJ. Umožňuje efektívnu analýzu dát orgánmi dohľadu na nadnárodnej úrovni.

Zníženie administratívnej záťaže – pre ÚJ, ktoré vykazujú informácie z ÚZ vo formáte XBRL na základe možností daných XBRL v rámci IFRS Taxonómie a Taxonómií orgánov dohľadu sa pri použiteľnosti rovnakého formátu vykazovania v ÚZ pre národné a nadnárodné entity, ako aj iných používateľov znižuje administratívna záťaž vyplývajúca z nutnosti vypracovať ÚZ v rôznych formátoch pre rôzne inštitúcie.

Viacjazyčnosť – XBRL na základe svojich základných charakteristík umožňuje identifikovať položky v ÚZ vo viacerých jazykoch, čo má za následok vyššiu efektívnosť, zníženie administratívnej záťaže a v neposlednom rade vyhovuje požiadavkám národnej legislatívy SR pre vykazovanie.

Medzinárodná porovnateľnosť – použitie rovnakej Taxonómie XBRL na medzinárodnej úrovni umožňuje medzinárodnú porovnateľnosť informácií z ÚZ, ktorá môže byť výhodná z hľadiska analýzy situácie na trhu a tvorbe prognóz do budúcnosti, ako

aj z hľadiska umožnenia efektívneho porovnania informácií z ÚZ jednotlivých ÚJ v skupine. Jednotný štandardizovaný formát zároveň uľahčuje prácu orgánom dohľadu, ktoré sú schopné efektívne a rýchlo agregovať dáta od ÚJ z viacerých krajín.

Jednoduchosť implementácie – XBRL formát je pomerne jednoducho implementovateľný na základe jeho základných charakteristík, ako aj pre existenciu veľkého množstva podporných organizácií a prepracovaných Taxonómií určených pre vykazovanie vo formáte XBRL.

Jednoduchosť agregácie dát – informácie z ÚZ vypracovaných v štandardizovanom formáte vykazovania umožňujú jednoduchú agregáciu dát od rôznych ÚJ a pri vhodnom spracovaní možností, ktoré poskytuje štandardizovaný formát vykazovania je možné zvýšiť využiteľnosť RÚZ, ako aj znížiť náklady a zvýšiť efektívnosť používania informácií z ÚZ na strane používateľov ako aj na strane orgánov dohľadu.

Zvýšená využiteľnosť RÚZ – RÚZ umožňujúci zverejňovanie ÚZ a informácií k ÚZ v XBRL formáte zvyšuje využiteľnosť tým, že je možné dáta agregovať, porovnávať, spracovať a používať rozšírené vyhľadávacie kritéria, ktoré môžu využiť používatelia informácií z ÚZ pre rozhodovanie.

Zníženie náročnosti dohľadu – štandardizovaný jednotný formát vykazovania znižuje potrebu manuálneho prepisovania dát a ďalšia úprava, kontrola ako aj použitie a agregácia dát sú procesy, ktoré sa v prípade použitia štandardizovaného formátu vykazovania dát zefektívňujú, automatizujú a tak znižujú administratívnu náročnosť dohľadu.

Vyššie spomenuté výhody poskytuje XBRL komunikačné rozhranie v prípade jeho správnej implementácie a na využitie potenciálu, ktorý prináša je potrebná kooperácia jednotlivých subjektov, ktoré sa zúčastňujú prevádzky RÚZ ako aj ÚJ, orgánov dohľadu a v neposlednom rade používateľov informácií z ÚZ. Existencia iných vyššie nespomenutých výhod sa týmto nevylučuje.²⁷

²⁷ Ahrend, B. 2009. What are the costs and benefits of XBRL in the financial services industry?. [online]. Rotterdam: Erasmus universiteit Rotterdam. 2009. 74s. Dostupné na internete: <http://www.google.sk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=10&sqi=2&ved=0CJABEBywCQ&url=http%3A%2F%2Fthesis.eur.nl%2Fpub%2F6405%2F6405-Ahrendt.pdf&ei=-4NhU9m5CITvPOH3gcAN&usg=AFQjCNG8xvLd8HRsU1kd7rdgLYYCmFvgnA&sig2=nkqwWWxRsAAhH18KkJexUw>

5.2 Nevýhody vyplývajúce zo zavedenia XBRL pri prevádzke RÚZ v SR

Na základe skutočností uvedených vyššie je možné identifikovať nevýhody vyplývajúce zo zavedenia XBRL, ako prípustného komunikačného rozhrania pri prevádzke RÚZ v SR pre ÚJ, subjekty zúčastňujúce sa prevádzky RÚZ a orgány dohľadu, ktoré sú uvedené v tabuľke nižšie s nasledovným bližším popisom a rozvedením jednotlivých nevýhod:

Tabuľka 16 – Nevýhody vyplývajúce zo zavedenia XBRL ako prípustného komunikačného rozhrania pri prevádzke RÚZ

Účtovné jednotky	Subjekty zúčastňujúce sa prevádzky RÚZ	Orgány dohľadu
Zdroj citlivých informácií pre konkurenciu	Zvýšené nároky na kooperáciu	Zvýšenie nákladov pri zavádzaní XBRL
Informačné znevýhodnenie oproti konkurencii zo zahraničia	Pravidelné aktualizovanie rozhrania na zverejňovanie	
Možnosť zneužitia prístupových práv	Zvýšené nároky na použiteľnosť	
Zvýšenie nákladov pri zavádzaní XBRL	Zvýšenie nákladov pri zavádzaní XBRL	

Zdroj citlivých informácií pre konkurenciu – podrobné štandardizované informácie z ÚZ môžu slúžiť ako zdroj citlivých informácií o ÚJ pre konkurenciu, ktorá takto získané informácie môže ďalej analyzovať a využiť vo svoj prospech v konkurenčnom trhovom prostredí.

Informačné znevýhodnenie oproti konkurencii zo zahraničia – v prípade vykazovania ÚZ v komunikačnom protokole XBRL a pri možnosti stiahnutia týchto súborov v XBRL formáte môžeme rozpoznať znevýhodnenie ÚJ vykazujúcich ÚZ vo formáte XBRL voči konkurencii z vnútorného trhu, ako aj zo zahraničia v zmysle krajín, v ktorých ÚZ nie je potrebné zverejňovať a tak ÚJ vykazujúca ÚZ v XBRL formáte nemá rovnaké možnosti sledovania konkurencie ako konkurenčné ÚJ, ktoré ÚZ nezverejňujú, nemajú danú túto povinnosť.

Možnosť zneužitia prístupových práv – pri zneužití prístupových práv ÚJ určených pre zverejňovanie ÚZ v RÚZ môže dôjsť k ekonomickému poškodeniu ÚJ, ako aj k poškodeniu dobrého mena ÚJ. Je potrebné zdôrazniť, že vďaka kontrolným mechanizmom, ktoré majú ÚJ pravdepodobne zverejňujúce ÚZ v XBRL formáte vypracované, vid' kapitolu 1.7, jedná sa o ÚJ, ktoré musia spĺňať kritéria ochrany dát dané právnou úpravou ako aj požiadavkami audítora a iných subjektov, ktoré tieto ÚJ regulujú, je táto nevýhoda málo pravdepodobná, ale možnosť jej výskytu existuje.

Zavedenie procesu vykazovania a zverejňovania ÚZ a informácií k ÚZ v XBRL formáte si vyžiada vstupné investície, ktoré z krátkodobého pohľadu znížia ekonomickú výkonnosť ÚJ, avšak XBRL komunikačný protokol je voľne dostupný, existujúce XBRL Taxonómie sú zverejňované príslušnými inštitúciami a tak tieto vstupné investície nemusia predstavovať významnú sumu z hľadiska peňažných tokov ÚJ s možnosťou vykazovania ÚZ vo formáte XBRL. Je dôležité, aby ÚJ zachovali optimálny pomer medzi nákladmi a úžitkami plynúcimi na a z vykazovania v komunikačnom protokole XBRL.

Pre subjekty zúčastňujúce sa prevádzky RÚZ sme identifikovali tieto potenciálne nevýhody:

Zvýšené nároky na kooperáciu – prevádzky RÚZ sa zúčastňuje viacero inštitúcií, vid' kapitolu 1.4, ktoré budú musieť pri implementácii XBRL ako prípustného komunikačného protokolu úzko spolupracovať medzi sebou vzájomne, ako aj s orgánmi dohľadu, ktoré na základe legislatívne nadobudnutých právomocí priamo alebo nepriamo určujú XBRL Taxonómiu používanú ÚJ pri vykazovaní informácií z ÚZ.

Pravidelné aktualizovanie rozhrania na zverejňovanie – pre prevádzku RÚZ umožňujúcu prípustný komunikačný protokol XBRL bude nevyhnutné pravidelne aktualizovať rozhrania na zverejňovanie ÚZ zo strany ÚJ na základe zmien Taxonómií používaných ÚJ a Taxonómií XBRL určených orgánmi dohľadu, alebo legislatívou. Pravidelné aktualizovanie rozhrania na zverejňovanie ÚZ v XBRL komunikačnom protokole záleží najmä od spôsobu úpravy a fungovania zverejňovania takto vypracovaných ÚZ v RÚZ.

Zvýšené nároky na použiteľnosť – ak má byť umožnenie XBRL komunikačného rozhrania prínosom aj pre používateľov informácií z RÚZ, je nevyhnutné vytvoriť a upraviť možnosti poskytované RÚZ, vid' kapitolu 2.2.1, tak, aby bolo možné s informáciami z ÚZ efektívne pracovať a zvýšiť tak používateľský komfort, ktorý RÚZ poskytuje, z čoho vyplývajú zvýšené nároky na použiteľnosť RÚZ, ktorý by v takom prípade mal byť schopný dáta zaslané v XBRL formáte účinne a efektívne agregovať

a umožňovať rozšírené možnosti vyhľadávania za ÚJ jednotlivo, ako aj súhrnne na základe zvolených kritérií, čo si vyžiada určite vyššie množstvo práce ako pasívne zverejnenie informácií so základnými možnosťami používania zo strany používateľov informácií z ÚZ.

Zvýšenie nákladov pri zavádzaní XBRL – pri zavádzaní XBRL ako prípustného komunikačného protokolu určeného na zverejnenie ÚZ v RÚZ sa vyskytnú náklady súvisiace s úpravou funkcionalít RÚZ a s implementáciou rozhrania na zverejňovanie ÚZ v XBRL formáte prostredníctvom RÚZ. Náklady na implementáciu, tvorbu XBRL Taxonómií sa nevyhnutne vyskytnú aj pri orgánoch dohľadu, ktoré určujú XBRL Taxonómiu a musia plniť úlohy stanovené nadnárodnou a národnou legislatívou, pričom musia vychádzať z dôkladne a efektívne fungujúcich databáz, ktorých súčasťou sú informácie získané od ÚJ v XBRL formáte.

Vyššie spomenuté nevýhody sme identifikovali na základe skutočností uvedených v práci a pri implementácii XBRL komunikačného protokolu ako prípustného protokolu pre zverejňovanie ÚZ v RÚZ sa môžu vyskytnúť aj iné nevýhody pre jednotlivé subjekty, ktoré sa zúčastňujú prevádzky RÚZ v SR.²⁸

5.3 Náklady a úžitky zo zavedenia XBRL pri prevádzke RÚZ v SR

Náklady a úžitky zo zavedenia XBRL ako prípustného komunikačného protokolu z pohľadu ÚJ, subjektov zúčastňujúcich sa prevádzky RÚZ a orgánov dohľadu by mali byť v optimálnom pomere, pričom by zavedenie XBRL komunikačného protokolu určeného na zverejňovanie ÚZ a informácií k ÚZ pre ÚJ, subjekty zúčastňujúce sa prevádzky RÚZ, ako aj orgánov dohľadu malo byť efektívne. Efektívnosť v danom kontexte znamená s čo najnižšími investíciami nutnými na zavedenie XBRL formátu a využívanie dát získaných v XBRL formáte zo strany subjektov zúčastňujúcich sa prevádzky RÚZ.

XBRL je vytvorený ako otvorený komunikačný protokol, ktorého používanie nie je podmienené poskytnutím protihodnoty, čo znamená minimalizáciu nákladov na zavedenie XBRL formátu pre zverejňovanie ÚZ a informácií k ÚZ. Konkrétne XBRL Taxonómie potrebné pre správne vykázanie informácií sú dostupné pre ÚJ na webových sídlach inštitúcií určujúcich dané Taxonómie pre ÚJ, vid' kapitola 1.6.1 až 1.6.4, čo má za následok tiež minimalizáciu nákladov súvisiacich s ich získaním.

²⁸ Asociácia malých a stredných podnikov a živnostníkov ČR. 2010. Podnikatelia sú proti zverejňovaniu citlivých údajov v zbierke listín. [online]. In *Aktuality*. Praha: Dostupné na internete: <http://www.amspace.cz/podnikatele-jsou-proti-zverejnovani-citlivych-udaju-ve>

Implementácia XBRL komunikačného protokolu si istotne vyžiada zmeny v informačných systémoch, ktoré používajú ÚJ, subjekty zúčastňujúce sa prevádzky RÚZ a orgány dohľadu, čo bude mať s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou za následok vznik nákladov súvisiacich so zmenami, ktoré je potrebné vykonať v informačných systémoch. Z pohľadu vybraných ÚJ sú tieto náklady nevyhnutné na splnenie povinností, ktoré pre ne vyplývajú z legislatívy, vid' kapitolu 1.2 a Prílohu A, pričom včasné zavedenie XBRL komunikačného rozhrania môže priniesť pre ÚJ zároveň úžitky vyplývajúce z uplatnenia XBRL komunikačného protokolu ihneď po jeho implementácii, vid' kapitolu 2.1.2 a 5.1.

Subjekty zúčastňujúce sa prevádzky RÚZ v súvislosti s implementáciou XBRL ako prípustného komunikačného protokolu určeného na zverejnenie ÚZ v RÚZ rovnako ako v prípade ÚJ čakajú náklady vznikajúce z nevyhnutných zmien informačného systému. Zároveň je nutné zdôrazniť, že dané subjekty majú k dispozícii už v súčasnosti osoby (FO a PO) poskytujúce správu ISVS, napríklad Datacentrum, ktoré by mali byť dostatočne kvalifikované na zvládnutie implementácie legislatívnych povinností, pričom pri vzájomnej spolupráci môžu minimalizovať náklady implementácie XBRL formátu do aplikačných rozhraní jednotlivých subjektov zúčastňujúcich sa prevádzky RÚZ.

Orgány dohľadu musia svoje úlohy plniť na základe danej legislatívnej úpravy ich činnosti, ktorá si v súčasnosti na úrovni EÚ vyžaduje ich prispôsobenie požiadavkám na vykazovanie, vid' kapitolu 1.2 a Prílohu A, dané náklady na zmeny v informačných systémoch sú výsledkom nevyhnutnosti prispôbiť ich činnosť právnej úprave a pri včasnej implementácii XBRL komunikačného rozhrania môžu získať prístup k úžitkom, ktoré daná implementácia poskytuje, vid' kapitolu 5.1.

Pri skúmaní nákladov a úžitkov zo zavedenia XBRL ako prípustného komunikačného protokolu sme oslovili niekoľko desiatok ÚJ a inštitúcií, vid' kapitolu 1.4 a 1.7, pričom väčšina z oslovených ÚJ a inštitúcií nebola ochotná sprístupniť na účely práce bližšie informácie a to z dôvodov, ktoré uvádzali jednotlivito v komunikácii, pričom sa najčastejšie jednalo o zdôvodnenie citlivosti požadovaných dát, vyťaženia zamestnancov, ktorí na bližšiu komunikáciu nemajú vyhradený časový fond, interné smernice zakazujúce poskytovanie požadovaných informácií a iné dôvody.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že posúdenie nákladov na zavedenie XBRL ako prípustného komunikačného protokolu v ÚJ, subjektoch zúčastňujúcich sa prevádzky RÚZ a orgánov dohľadu sa nedá konkrétne vyjadriť v peňažných jednotkách a na základe matematicko-štatistických metód, nakoľko pre tieto výsledky chýbajú vstupné dáta.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že XBRL formát je vo svojej podstate voľne dostupný a nespájajú sa s ním veľké (pomerozo k veľkosti ÚJ, ktoré sú určené ako ÚJ s možnosťou využitia XBRL komunikačného rozhrania v SR, vid' kapitolu 1.7) investície na jeho zabezpečenie, pridružujú sa k nemu však náklady súvisiace so zmenou informačných systémov a ich výška závisí najmä od veľkosti ÚJ a inštitúcie, zložitosti vykazovaných informácií a dostupnosti softvérových riešení, pričom s jeho zavedenia plynú výhody spomenuté v kapitole 5.1 a je na zvážení konkrétnych ÚJ a inštitúcií, aký je optimálny pomer medzi nákladmi a úžitkami zo zavedenia XBRL komunikačného protokolu na účely zverejňovania ÚZ.^{29,30}

5.4 Plánovaný spôsob využitia XBRL v SR

XBRL komunikačný protokol sa stal preferovaným komunikačným protokolom pre nadnárodné inštitúcie dohľadu, ako vyplýva zo skutočností uvedených v kapitole 1.2 a 1.6 a v Prílohe A, ktorými sú EBA, EIOPA a ESMA. Národný orgán dohľadu, ktorým je NBS, musí v súlade s požiadavkami nadnárodných orgánov dohľadu plniť informačné povinnosti vyplývajúce z nadnárodnej právnej úpravy. Súčasťou výskumných metód použitých v práci bolo dopytovanie subjektov zúčastňujúcich sa prevádzky RÚZ v SR ohľadom ich skúseností s využívaním XBRL ako komunikačného protokolu určeného pre plnenie povinností vyplývajúcich z legislatívnych predpisov. Medzi oslovené inštitúcie v tejto oblasti patria MF SR, Datacentrum, FR SR, NBS, MS SR a Štátna pokladnica.

Z odpovedí na dopyt po informáciách ohľadom využívania XBRL ako komunikačného protokolu sme mohli vyvodiť nasledovné závery uvedené nižšie.

Oslovené subjekty zúčastňujúce sa prevádzky RÚZ v SR sa s XBRL doposiaľ v prevažnej miere nestretávajú a XBRL ako komunikačný protokol nevyužívajú a ani nepožadujú od ÚJ, ktorých činnosť regulujú, používanie XBRL ako komunikačného rozhrania pre vzájomnú komunikáciu. Jedinou inštitúciou, ktorá sa na základe dopytu vyjadrila k používaniu XBRL komunikačného protokolu ako k využívanému je NBS. NBS pritom začína plniť špecifické povinnosti vyplývajúce z potreby zverejňovania a zasielania informácií nadnárodným orgánom dohľadu v XBRL komunikačnom rozhraní po prvý krát

²⁹XBRL International. 2014. XBRL Basics - Getting Started.[online]. Clark: XBRL international. Dostupné na internete: <http://www.xbrl.org/GettingStarted>

³⁰Naidoo, L. 2014. Accelerating XBRL Adoption to Raise Transparency. [online]. Hong Kong: In Interactive business reporting. 2014. Dostupné na internete: <http://ibr-mag.com/accelerating-xbrl-adoption-to-raise-transparency/>

v mesiaci júl 2014 a to pre vykázanie informácií nadnárodnému orgánu dohľadu, ktorým je EBA. Zároveň NBS neplánuje v súčasnosti a do budúcnosti zbieranie informácií od ÚJ, ktorých činnosť reguluje v XBRL formáte a zozbierané údaje plánuje sama transformovať do XBRL komunikačného protokolu tak, aby vyhoveli požiadavkam orgánov dohľadu.

Z vyššie uvedeného vyplýva skutočnosť, že plánovaným spôsobom využívania XBRL komunikačného protokolu v SR je transformácia informácií získaných v inom komunikačnom protokole (XML, PDF) na informácie v XBRL komunikačnom protokole zo strany národného orgánu dohľadu, ktorým je NBS. Zdôvodnením uvedeného spôsobu využitia XBRL komunikačného protokolu v SR je jeho komplexnosť a nedostatok skúseností ÚJ s týmto typom komunikačného protokolu. Napriek obmedzenému plánovanému využitiu XBRL v SR bude v budúcnosti nutné prispôbiť používanie XBRL komunikačného rozhrania v SR požiadavkam legislatívy EÚ, ktoré od roku 2020 požadujú pre vybrané ÚJ vykazovanie v ÚZ vo formáte XBRL. Z tohto a vyššie v práci uvedených dôvodov vyplýva povinnosť rozšírenia používania XBRL komunikačného rozhrania v SR v budúcnosti a hlavný cieľ práce môže poskytnúť koncepciu riešenia problematiky zavedenia XBRL komunikačného rozhrania ako prípustného aj pri prevádzke RÚZ.

5.5 Skutočnosti podstatné pre vypracovanie návrhu koncepcie využitia XBRL

Medzi podstatné skutočnosti pre vypracovanie návrhu koncepcie riešenia problematiky využitia XBRL ako prípustného komunikačného protokolu pre zverejňovanie ÚZ v RÚZ patria ako vyplýva z vyššie uvedených skutočností nasledovné skutočnosti uvedené v kapitole 5.5.1 až 5.5.6.

5.5.1 Požiadavka spolupráce subjektov zúčastňujúcich sa prevádzky RÚZ v SR

Prevádzka RÚZ v SR si na základe právnej úpravy, vid' kapitolu 1.1, vyžaduje kooperáciu viacerých subjektov, vid' kapitolu 1.7, tieto musia pri umožnení XBRL ako prípustného komunikačného protokolu pre zverejňovanie ÚZ a informácií k ÚZ spolupracovať, aby sa zaručil bezproblémový proces zverejňovania ÚZ ÚJ, ktoré využívajú XBRL komunikačný protokol pre zverejnenie ÚZ a ÚJ, ktoré sú, resp. budú, na

základe právnej úpravy, vid'. kapitolu 1.2. a Prílohu A, povinné zverejňovať ÚZ s pomocou komunikačného protokolu XBRL.

Spolupráca subjektov zúčastňujúcich sa prevádzky RÚZ v SR je nevyhnutná na zabezpečenie plynulého a bezproblémového procesu uplatnenia XBRL ako prípustného komunikačného protokolu pre zverejnenie ÚZ v RÚZ. A zároveň aj pre vzájomné sprístupnenie ÚZ v XBRL formáte medzi jednotlivými subjektami, ktoré sú v pozícií sprostredkovateľov, prijímateľov a používateľov informácií z ÚZ.

Subjekty zúčastňujúce sa prevádzky RÚZ v SR spoluprácou zabezpečia okrem vyššie spomenutého minimalizáciu nákladov potrebných na zavedenie XBRL ako prípustného komunikačného rozhrania a zvýšia efektivitu a atraktivnosť RÚZ v SR pre používateľov informácií z ÚZ zverejnených v RÚZ, medzi ktoré patria ako ÚJ, MF SR, NBS a v konečnom dôsledku nadnárodné orgány dohľadu (EBA, EIOPA, ESMA, ECB) a zároveň zabezpečia plnenie legislatívnych pravidiel stanovených nadnárodnou právnou úpravou, vid' kapitolu 1.2 a Prílohu A.

Ako vyplýva z vyššie uvedeného, ochota spolupráce je nevyhnutnou podmienkou na zavedenie XBRL komunikačného protokolu ako prípustného pri prevádzke RÚZ.

5.5.2 Požiadavka zverejňovania ÚZ v RÚZ v štátnom jazyku

Slovenská právna úprava, vid' kapitolu 1.1 a Prílohu A, vyžaduje pre zverejnenie ÚZ v RÚZ, aby táto bola vyhotovená v štátnom jazyku, pričom sa ÚJ môžu rozhodnúť uverejniť ÚZ aj v inom jazyku po splnení podmienky zverejnenia ÚZ v štátnom jazyku.

XBRL komunikačný protokol na základe svojich charakteristík umožňuje použitie viac ako jedného jazyka, vid' kapitolu 2.1, čím spĺňa podmienku ustanovenú slovenskou právnou úpravou. Je preto nevyhnutné, aby dostupné XBRL Taxonómie v cudzom jazyku boli preložené pre účely zverejňovania v RÚZ v SR do štátneho jazyka a XBRL komunikačný protokol tak mohol byť označený ako prípustný pre zverejňovanie informácií v RÚZ.

V tomto bode je nevyhnutné zamerať sa na preklad XBRL Taxonómií stanovených pre ÚJ vykazujúcich informácie v ÚZ podľa IFRS a následne preklad Taxonómií určených orgánmi dohľadu. Pod podmienkou, že cieľom implementácie XBRL do RÚZ je aj zvýšenie jeho efektívnosti a využiteľnosti ako pre orgány dohľadu, tak aj pre používateľov informácií z ÚZ zverejňovaných v RÚZ.

Zároveň existencia ÚZ v XBRL formáte s použitím štátneho jazyka a jazyka vyžadovaného zo strany nadnárodných orgánov dohľadu zvýši efektívnosť a zníži administratívnu náročnosť pre ÚJ, ktoré sú povinné predkladať ÚZ a informácie k ÚZ národným orgánom dohľadu, ako aj nadnárodným orgánom dohľadu.

5.5.3 Požiadavka aktualizácie XBRL na základe pravidelných zmien Taxonómií

XBRL Taxonómie určené pre ÚJ vykazujúce ÚZ podľa IFRS a pre ÚJ, ktoré majú povinnosť vykazovať informácie z ÚZ pre orgány dohľadu na národnej ako aj nadnárodnej úrovni, podliehajú každoročnej revízii, vid' kapitolu 1.6.1, ako aj tie, ktoré sa budú meniť na základe rozhodovacích právomocí orgánov dohľadu, vid' kapitolu 1.6.2 až 1.6.4. Táto skutočnosť pre subjekty zúčastňujúce sa prevádzky RÚZ v SR znamená, že pri implementácii XBRL ako prípustného komunikačného protokolu pre zverejňovanie ÚZ v RÚZ v SR sa jedná o kontinuálny proces, ktorý má podliehať pravidelným úpravám a zohľadňovať aktuálne platné XBRL Taxonómie.

Z vyššie uvedených dôvodov je nevyhnutné, aby subjekty zúčastňujúce sa prevádzky RÚZ v SR spolupracovali na dlhodobej báze, vid' kapitolu 5.5.1, a vytvorili mechanizmi a procesy zaručujúce pravidelnú aktualizáciu aplikačných rozhraní slúžiacich na prijímanie ÚZ v komunikačnom protokole XBRL, ktorý obsahuje zmeny v XBRL Taxonómii stanovenej IFRS alebo orgánmi dohľadu. Tieto aplikačné rozhrania by potom mali obsahovať aj možnosti na testovanie a validáciu vkladanych ÚZ pre ÚJ, vid' kapitolu 5.1.

5.5.4 Požiadavka prispôsobenia systémov určených na predkladanie ÚZ pre XBRL

Na základe právnej úpravy v SR, vid'. kapitolu 1.1 a Prílohu A, ÚJ povinné zverejňovať ÚZ v RÚZ predkladajú svoje ÚZ v listinnej forme alebo elektronickej forme a to príslušnému DÚ, FR SR alebo systému ŠP. XBRL komunikačné rozhranie je elektronickým formátom predkladania ÚZ a preto nie je nutné prispôbiť podateľne DÚ na predkladanie ÚZ v XBRL formáte, ale je nevyhnutné na túto skutočnosť prispôbiť webové portály FR SR a systému ŠP prístupné na webovom sídle daných inštitúcií, ktoré

slúžia na zverejnenie ÚZ a informácií k ÚZ v elektronickej forme, ak majú byť pre ÚJ dostupné výhody uvedené vyššie, vid' kapitolu 5.1.

Prispôsobenie webových portálov si vyžiada spoluprácu s ostatnými subjektami zúčastňujúcimi sa prevádzky RÚZ v SR, ktorá je nevyhnutná na efektívne fungovanie RÚZ pri určení XBRL komunikačného protokolu ako prípustného pre zverejňovanie ÚZ v RÚZ v SR.

5.5.5 Budúce možnosti využitia XBRL ako prípustného komunikačného protokolu

Pri implementácii XBRL ako prípustného komunikačného protokolu pri prevádzke RÚZ v SR je nevyhnutné myslieť pri návrhu týchto implementačných opatrení na možné budúce využitie XBRL ako komunikačného protokolu v SR, ktorým môže byť jeho používanie SMEs. Daná situácia by nastala pri prijatí právnej úpravy umožňujúcej pre ÚJ, ktoré je možné zaradiť do kategórie SMEs, vykazovať ÚZ podľa IFRS pre SMEs.

Rozšírenie XBRL formátu pre vykazovanie informácií v ÚZ aj na kategóriu SMEs ÚJ znamená v budúcnosti aj zvýšenie využiteľnosti RÚZ pri takej implementácii XBRL komunikačného protokolu, ktorá umožní agregovanie dát aj od týchto ÚJ, pričom na takto využiteľné informácie by sa mali zamerať všetky subjekty zúčastňujúce sa prevádzky RÚZ v SR, nakoľko sa môže jednať o veľký prínos k úlohám, ktoré RÚZ má plniť, vid' kapitolu 2.2, ako aj prípadné využitie pri odhaľovaní daňových únikov.

5.5.6 Iné skutočnosti podmieňujúce využitie XBRL v SR

Pod inými skutočnosťami podmieňujúcimi určenie XBRL ako prípustného komunikačného protokolu na zverejňovanie ÚZ v RÚZ a prevádzke RÚZ sa myslia najmä, ale nie len, legislatívne normy, ktoré neboli predmetom práce, ale majú potenciál ovplyvniť určenie XBRL ako prístupného komunikačného protokolu, ako aj ich budúce zmeny a skutočnosti, ktoré vyplývajú z procesných a iných požiadaviek subjektov zúčastňujúcich sa prevádzky RÚZ v SR. Ďalej sú inými skutočnosťami právne normy, ktoré musia byť prijaté, aby bolo možné XBRL určiť ako prípustný komunikačný protokol použiteľný pri prevádzke RÚZ v SR a celkový vývoj stavu problematiky práce.

6 Diskusia - Návrh koncepcie využitia XBRL pri prevádzke RÚZ

Na základe vyššie uvedených skutočností a výsledkov práce v tejto časti práce navrhujeme koncepcie riešenia problematiky využitia XBRL ako prípustného komunikačného protokolu pri prevádzke RÚZ v SR, ktoré sú logickým vyústením skutočností zistených počas výskumu a plnia stanovený hlavný cieľ práce.

Koncepcia riešenia je rozvrhnutá do dvoch variantov, pričom variant A – ideálny variant – navrhuje také riešenie problematiky práce, ktoré by bolo ideálne z hľadiska rozšírenia možností a použiteľnosti XBRL ako prípustného komunikačného protokolu pri prevádzke RÚZ v SR so zreteľom na výhody, ktoré sú uvedené v kapitole 5.1, a variant B – minimálny variant – navrhuje také riešenie problematiky práce, ktoré by bolo z hľadiska nevyhnutných úprav ISVS, ktoré sú uvedené v kapitole 1.1 a Prílohe A, minimálne, ale zároveň by umožňovalo ÚJ zverejniť ÚZ vo formáte XBRL a zlepšilo tak aj prístup orgánov dohľadu k informáciám dostupným v komunikačnom protokole XBRL.

6.1 Návrh koncepcie využitia XBRL pri prevádzke RÚZ – A – ideálny variant

Na účely práce na základe stanoveného hlavného cieľa považujeme za ideálny variant také riešenie, ktoré by maximalizovalo úžitky zo zavedenia XBRL ako prípustného komunikačného protokolu pri prevádzke RÚZ v SR pre subjekty zúčastňujúce sa prevádzky RÚZ, ako aj pre používateľov informácií z ÚZ.

V rámci možností daných súčasnou právnou úpravou platnou na území SR, vid' kapitolu 1.1 a Prílohu A, by bolo v prvom kroku nevyhnutné:

- a) získať súhlas všetkých zúčastnených strán, teda jednotlivých ÚJ vykazujúcich ÚZ vo formáte XBRL, ako aj subjektov zúčastňujúcich sa prevádzky RÚZ v SR, ktorými sú MF SR, FR SR, DataCentrum, MS SR, NBS, ŠP, Subjekt verejnej správy a iné osoby podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, s využitím XBRL ako prípustného komunikačného protokolu pri prevádzke RÚZ v SR;

alebo

- b) upraviť výnos MF SR, vid' kapitolu 1.1. a Prílohu A, tak, aby bol medzi menovanými prípustnými komunikačnými protokolmi pre ISVS uvedený aj XBRL so stanovením preloženej Taxonómie XBRL do štátneho jazyka použiteľnej pre ÚJ.

V ďalšom kroku by bolo vhodné vytvoriť platformu pre spoluprácu subjektov zúčastňujúcich sa prevádzky RÚZ v SR s cieľom určiť bližšie zmeny nevyhnutné v ISVS, ktoré by viedli k uplatneniu XBRL ako prípustného komunikačného protokolu pri zohľadnení:

- a) skutočností nevyhnutných na efektívne fungovanie RÚZ s uplatnením XBRL komunikačného protokolu, vid' kapitolu 5.5;
- b) výhod, ktoré by uplatnenie XBRL komunikačného protokolu malo priniesť pre ÚJ, subjekty zúčastňujúce sa prevádzky RÚZ, používateľov informácií z ÚZ, ako aj orgánov dohľadu na nadnárodnej úrovni, vid' kapitolu 5.1;
- c) možností, ktorými by sa dali minimalizovať alebo eliminovať nevýhody plynúce zo zavedenia XBRL ako komunikačného protokolu prípustného pri prevádzke RÚZ v SR, vid' kapitolu 5.2;
- d) iných skutočností relevantných pre využitie XBRL komunikačného protokolu ako prípustného pri prevádzke RÚZ v SR.

Na základe zohľadnenia predmetných vyššie spomenutých skutočností následne určiť celkovú stratégiu pre využitie XBRL ako prípustného komunikačného protokolu pri prevádzke RÚZ v SR a určiť jednotlivé úlohy subjektom zúčastňujúcim sa prevádzky RÚZ v SR. Možné úlohy subjektov zúčastňujúcim sa prevádzky RÚZ v SR pri tom spočívajú v prispôbení komunikačných rozhraní, webových sídel a aplikácií určených na prijímanie, spracovanie, zasielanie a prácu s dokumentmi ÚZ a k ÚZ pre XBRL komunikačný protokol, týmito úlohami sú najmä úlohy uvedené pre konkrétne subjekty prehľadovo aj so znením konkrétnych potrebných opatrení v bodoch nižšie:

- a) FR SR prispôsobí webové rozhranie na svojom webovom sídle, alebo v aplikácii eDaneJava na predkladanie ÚZ vo formáte XBRL, s možnosťou testovania ÚZ v XBRL formáte na prítomnosť logických chýb a validácie ÚZ v XBRL formáte;
- b) ŠP prispôsobí svoj systém na svojom webovom sídle, alebo v inej aplikácii určenej na predkladanie ÚZ vo formáte XBRL subjektmi, ktoré by takto mohli predkladať svoje ÚZ, s možnosťou testovania ÚZ v XBRL formáte na prítomnosť logických chýb a validácie ÚZ v XBRL formáte;
- c) MF SR prostredníctvom DataCentra ako prevádzkovateľa RÚZ v SR prispôsobí webové rozhranie RÚZ na webovom sídle registra účtovných závierok tak, aby bolo

schopné prijímať ÚZ v XBRL komunikačnom protokole od FR SR a systému ŠP, pričom doplní funkcionality umožňované RÚZ tak, aby bolo možné využiť výhody poskytované XBRL komunikačným rozhraním, viď kapitolu 5.1;

- d) MS SR prispôsobí svoje komunikačné rozhranie slúžiace na prijímanie ÚZ do Zbierky listín od RÚZ spravovaným MF SR a prevádzkovaným DataCentrom tak, aby bol XBRL formát prípustným formátom pre ukladanie ÚZ a dokumentov k ÚZ do Zbierky listín, ak nie je možné, aby RÚZ posielal do Zbierky listín upravené ÚZ v inom formáte ako XBRL z ÚZ, ktoré mu boli doručené vo formáte XBRL;
- e) NBS prispôsobí svoje komunikačné rozhranie slúžiace na prijímanie ÚZ od RÚZ tak, aby bolo možné prijímať ÚZ v XBRL formáte a následne tieto spracovávať na plnenie úloh, ktoré pre NBS vyplývajú ako pre národný orgán dohľadu a prispôbiť komunikačné rozhranie s nadnárodnými orgánmi dohľadu tak, aby bolo možné nadnárodným orgánom dohľadu zasielať informácie z ÚZ podľa požiadaviek nadnárodných orgánov dohľadu;
- f) Subjekt verejnej správy a iné osoby podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov prispôbia svoje komunikačné rozhranie slúžiace na prijímanie ÚZ od RÚZ tak, aby bolo možné prijímať ÚZ v XBRL formáte a následne tieto spracovávať na plnenie úloh, ktoré pre subjekt verejnej správy a iné osoby vyplývajú z právnej úpravy SR;
- g) Určiť vyššie spomenutým subjektom povinnosti vyplývajúce z aktualizácií XBRL Taxonómií použiteľných pre plnenie povinností vyplývajúcich z ustanovení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a iné podstatné náležitosti, úlohy a povinnosti pre úspešné fungovanie RÚZ, v ktorom je XBRL využitý ako prípustný komunikačný protokol pre zverejňovanie ÚZ a informácií k ÚZ.

Po splnení odporúčaní navrhnutých v koncepcii riešenia problematiky využitia XBRL ako prípustného komunikačného protokolu pri prevádzke RÚZ – variantu A – ideálneho variantu, by mal RÚZ byť efektívnym nástrojom pre používateľov informácií z ÚZ a informácií k ÚZ. A takto upravený by mal rozšírenú funkcionality, pri ktorej by bolo možné z neho čerpať aj agregované dáta podľa zvoleného vyhľadávacieho kritéria o účtovných jednotkách zverejňujúcich svoju ÚZ v komunikačnom protokole XBRL, čím by sa stal účinným nástrojom pre tvorbu makroekonomických analýz a prognóz, ako to vyplýva z výhod poskytnutých elektronicky prístupným RÚZ.

6.2 Návrh koncepcie využitia XBRL pri prevádzke RÚZ – B – minimálny variant

Na účely práce na základe stanoveného hlavného cieľa považujeme za minimálny variant také riešenie, ktoré by minimalizovalo požiadavky plynúce zo zavedenia XBRL ako prípustného komunikačného protokolu pri prevádzke RÚZ v SR pre subjekty zúčastňujúce sa prevádzky RÚZ ako aj pre používateľov informácií z ÚZ.

V rámci možností daných súčasnou právnou úpravou platnou na území SR, vid' kapitolu 1.1 a Prílohu A, by bolo v prvom kroku nevyhnutné:

- a) získať súhlas všetkých zúčastnených strán, teda jednotlivých ÚJ vykazujúcich ÚZ vo formáte XBRL, ako aj subjektov zúčastňujúcich sa prevádzky RÚZ v SR, ktorými sú MF SR, FR SR, DataCentrum, MS SR, NBS, ŠP, Subjekt verejnej správy a iné osoby podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, s využitím XBRL ako prípustného komunikačného protokolu pri prevádzke RÚZ v SR;

alebo

- b) upraviť výnos MF SR, vid' kapitolu 1.1 a Prílohu A, tak, aby bol medzi menovanými prípustnými komunikačnými protokolmi pre ISVS uvedený aj XBRL so stanovením preloženej Taxonómie XBRL do štátneho jazyka použiteľnej pre ÚJ.

V ďalšom kroku by bolo vhodné vytvoriť platformu pre spoluprácu subjektov zúčastňujúcich sa prevádzky RÚZ v SR s cieľom určiť nevyhnutné kroky k uplatneniu XBRL ako komunikačného protokolu, v ktorom môžu ÚJ vykázať ÚZ a informácie z ÚZ so zreteľom na:

- a) skutočností nevyhnutných na efektívne fungovanie RÚZ s uplatnením XBRL komunikačného protokolu, vid' kapitolu 5.5;
- b) výhod, ktoré by uplatnenie XBRL komunikačného protokolu malo priniesť pre ÚJ, subjekty zúčastňujúce sa prevádzky RÚZ, používateľov informácií z ÚZ ako aj orgánov dohľadu na nadnárodnej úrovni, vid' kapitolu 5.1;
- c) možností, ktorými by sa dali minimalizovať alebo eliminovať nevýhody plynúce zo zavedenia XBRL ako komunikačného protokolu prípustného pri prevádzke RÚZ v SR, vid' kapitolu 5.2;

- d) stanovenie najnižšieho počtu úprav ISVS a najmenej zaťažujúceho spôsobu ich prevedenia pre využitie XBRL ako prípustného komunikačného protokolu pri prevádzke RÚZ v SR;
- e) iných skutočností relevantných pre využitie XBRL komunikačného protokolu ako prípustného pri prevádzke RÚZ v SR.

Na základe zohľadnenia predmetných vyššie spomenutých skutočností následne určiť celkovú stratégiu pre využitie XBRL ako prípustného komunikačného protokolu pri prevádzke RÚZ v SR a určiť jednotlivé úlohy subjektov zúčastňujúcich sa prevádzky RÚZ v SR. Možné úlohy subjektov zúčastňujúcim sa prevádzky RÚZ v SR pri tom spočívajú v prispôbení komunikačných rozhraní, webových sídel a aplikácií určených na prijímanie, spracovanie, zasielanie a prácu s dokumentmi ÚZ a k ÚZ pre XBRL komunikačný protokol, týmito úlohami sú najmä úlohy uvedené pre konkrétne subjekty prehľadovo aj so znením konkrétnych potrebných opatrení v bodoch nižšie a to v minimálnej možnej miere nasledovne:

- a) FR SR prispôsobí webové rozhranie na svojom webovom sídle alebo v aplikácii eDaneJava na predkladanie ÚZ vo formáte XBRL a to tak, aby ÚJ podávajúce ÚZ v XBRL formáte mohla túto podať ako prílohu VSEOBv14 formulára na webovom rozhraní určenom na podávanie ÚZ, pričom by mala stále povinnosť uložiť ÚZ aj v preferovanom formáte PDF;
- b) ŠP prispôsobí svoj systém na svojom webovom sídle alebo v inej aplikácii určenej na predkladanie ÚZ vo formáte XBRL subjektmi, ktoré by takto mohli predkladať svoje ÚZ, a to tak, aby ÚJ podávajúce ÚZ v XBRL formáte mohla túto podať ako prílohu na webovom rozhraní určenom na podávanie ÚZ, pričom ÚJ by mala stále povinnosť uložiť ÚZ aj v preferovanom formáte PDF;
- c) MF SR prostredníctvom DataCentra ako prevádzkovateľa RÚZ v SR prispôsobí webové rozhranie RÚZ na webovom sídle registra účtovných závierok tak, aby bolo schopné prijímať ÚZ v XBRL komunikačnom protokole od FR SR a systému ŠP;
- d) MS SR bude prijímať ÚZ do Zbierky listín od RÚZ spravovaným MF SR a prevádzkovaným DataCentrom tak, že RÚZ zašle do Zbierky listín ÚZ v preferovanom formáte PDF;
- e) NBS prispôsobí svoje komunikačné rozhranie slúžiace na prijímanie ÚZ od RÚZ tak, aby bolo možné prijímať ÚZ v XBRL formáte a následne tieto spracovávať na plnenie úloh, ktoré pre NBS vyplývajú ako pre národný orgán dohľadu a prispôbiť komunikačné rozhranie s nadnárodnými orgánmi dohľadu tak, aby

bolo možné nadnárodným orgánom dohľadu zasielať informácie z ÚZ podľa požiadaviek nadnárodných orgánov dohľadu;

- f) Subjekt verejnej správy a iné osoby podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov bude prijímať ÚZ od RÚZ spravovaným MF SR a prevádzkovaným DataCentrom tak, že RÚZ zašle subjektu verejnej správy a inej osobe podľa zákona ÚZ v preferovanom formáte PDF;
- g) Určiť vyššie spomenutým subjektom povinnosti vyplývajúce z aktualizácií XBRL Taxonómií použiteľných pre plnenie povinností vyplývajúcich z ustanovení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a iné podstatné náležitosti, úlohy a povinnosti pre úspešné fungovanie RÚZ, v ktorom je XBRL využitý ako prípustný komunikačný protokol pre zverejňovanie ÚZ a informácií k ÚZ.

Po splnení odporúčaní navrhnutých v koncepcii riešenia problematiky využitia XBRL ako prípustného komunikačného protokolu pri prevádzke RÚZ – variantu B – minimálneho variantu, by mal RÚZ byť efektívnym nástrojom pre používateľov informácií z ÚZ a informácií k ÚZ, ktorý by poskytoval základnú funkcionálnu a využitie ÚZ uložených v komunikačnom rozhraní XBRL by ďalej záviselo od používateľov informácií z ÚZ.

Záver

Hlavným cieľom práce bolo navrhnúť koncepciu riešenia problematiky využitia XBRL ako prípustného komunikačného protokolu pri optimálnom pomere medzi úžitkami a nákladmi z jeho zavedenia. Návrh koncepcie bol riešený v nadväznosti na povinnosť niektorých účtovných jednotiek prezentovať svoju účtovnú závierku v registri účtovných závierok v elektronickej podobe. Návrh koncepcie bolo možné vypracovať na základe analýzy súčasného stavu využitia registra účtovných závierok a XBRL a budúcich možností jeho využitia, ako aj subjektov zúčastnených v procese zverejňovania účtovných závierok v registri účtovných závierok a to pri dodržaní stanoveného rozsahu práce. V teoretickej a praktickej rovine na základe možností riešenia problematiky daných slovenskou právnou úpravou a nadnárodnou právnou úpravou a praxe v Slovenskej republike vyplývajúcej z prevádzky RÚZ bol hlavný cieľ splnený návrhom koncepcie riešenia problematiky využitia XBRL ako prípustného komunikačného protokolu pri prevádzke RÚZ. Koncepcia bola navrhnutá v ideálnom a minimálnom variante v poslednej kapitole práce, pričom vychádza zo skutočností zistených v predchádzajúcich kapitolách práce a z výsledkov skúmania.

Zároveň je možné koncepcie riešenia s miernymi úpravami zhrnúť do dvoch po sebe nasledujúcich fáz riešenia, pričom v prvej sa využije koncepcia minimálneho variantu a po doladení právnej stránky problematiky práce a iných podstatných skutočností podmieňujúcich hlavný cieľ práce a objekt skúmania práce sa môže v podstate plynule prejsť na ideálny variant koncepcie určený v poslednej kapitole práce. Následne sa XBRL ako moderný a v globálnom meradle významný formát pre zverejňovanie ÚZ a údajov k ÚZ efektívne využije pri prevádzke RÚZ v SR.

Pre úspešné splnenie hlavného cieľa práce bolo dôležité splnenie čiastkových cieľov, ktoré sú definované v tretej kapitole práce, čiastkové ciele hlavný cieľ podmieňujú a na základe týchto cieľov boli v práci preskúmané právne normy ovplyvňujúce fungovanie registra účtovných závierok v SR. Ďalej boli na ich základe v práci preskúmané praktické postupy pri implementácii právnej úpravy do praxe a následne boli preskúmané právne normy ovplyvňujúce využiteľnosť komunikačného rozhrania XBRL na národnej úrovni, nadnárodnej úrovni a v zahraničí a preskúmané boli aj oblasti praktických postupov pri implementácii právnej úpravy do praxe.

Na základe analýz zistených informácií boli určené výhody a nevýhody využívania komunikačného rozhrania XBRL z hľadiska účtovných jednotiek a používateľov informácií z účtovných závierok. Následne boli na základe analýz zistených informácií určené subjekty, ktoré sa na základe právnej úpravy využívania formátu XBRL zúčastňujú priamo, alebo nepriamo a tieto subjekty boli následne identifikované. Zároveň bola preskúmaná praktická stránka postupu zverejňovania údajov v RÚZ. Praktická stránka postupu zverejňovania údajov v RÚZ podstatná pre návrh koncepcie, hlavného cieľa práce, bola preskúmaná a analyzovaná s dôrazom na zníženie administratívnej záťaže, ktorú so sebou zverejňovanie ÚZ a informácií k ÚZ obnáša a komfortu použiteľnosti zverejnených informácií ich používateľmi ako aj orgánmi dohľadu.

Stanovené ciele boli dosiahnuté pri zachovaní stanoveného rozsahu práce a pri zohľadnení súčasného stavu poznania v oblasti danej problematiky objektu skúmania. Dosiahnuté výsledky boli zhrnuté vo vzťahu k stanoveným cieľom, čím sa overilo ich splnenie.

Zoznam použitej literatúry

Knižné publikácie:

Ayers, D. - Quin, L. - Fawcett, J. 2012. *Beginning XML, 5th Edition*. 5th edition. Londýn: Wrox, 2012. 864s. ISBN: 11-18-16213-7

Dvořáková, D. 2014. *Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS*. 2. edícia. Brno: BizBooks, 2014. 344s. ISBN: 9788026501497

Farkaš, R. 2013. *Účtovná závierka obchodných spoločností v Slovenskej republike*. 6. edícia. Bratislava: Iura Edition, 2013. 248s. ISBN: 9788080785581

Kubaščíková, Z. 2013. Príčiny rozdielov účtovných systémov. In *Účtovníctvo a audítorstvo v procese svetovej harmonizácie : zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie* : Bratislava : Ekonóm, 2014. s. 70-73. ISBN 978-80-225-3821-3

Mokošová, D. 2013. Vykazovanie nefinančných vs. finančných informácií na úrovni EÚ. In *Účtovníctvo a audítorstvo v procese svetovej harmonizácie : zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie* : Bratislava : Ekonóm, 2014. s. 95-97. ISBN 978-80-225-3821-3

Rada pre medzinárodné účtovné štandardy. 2009. Medzinárodné štandardy pre finančné vykazovanie (IFRS), Zväzok I. Bratislava. 2009. 1466 s. ISBN: 978-80-89265-12-1

Rada pre medzinárodné účtovné štandardy. 2009. Medzinárodné štandardy pre finančné vykazovanie (IFRS), Zväzok I. Bratislava. 2009. 1462 s. ISBN: 978-80-89265-13-8

Sklenka, M. 2013. Pravidlá pre správne zostavenie prehľadu peňažných tokov. In *Účtovníctvo a audítorstvo v procese svetovej harmonizácie : zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie* : Bratislava : Ekonóm, 2014. s. 126-129. ISBN 978-80-225-3821-3

Szászová, R. - Szász, M. 2011. Bude register účtovných závierok prínosom pre prax?. In *Teória a prax účtovníctva a audítorstva : zborník z vedeckej konferencie*: Bratislava : Ekonóm, 2011. s. 84-86. ISBN 978-80-225-3287-7

Šlosárová, A. 2014. *Analýza účtovnej závierky*. 1. vyd. Bratislava : Ekonóm, 2014. 478 s. ISBN 978-80-225-3800-8

Národné právne normy:

Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov

Zákon č. 200/2011 Z. z. o Obchodnom vestníku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 202/1995 Z. z. Devízový zákon v znení neskorších predpisov

Zákon č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov

Zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov

Zákon č. 330/1991 Zb. Slovenskej národnej rady o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov

Zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, v znení neskorších predpisov

Zákon č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov

Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 566/1992 Zb. Národnej rady Slovenskej republiky o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov

Zákon č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 659/2007 Z. z. o zavedení meny euro v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov

Zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 80/1997 Z. z. o Exportno-importnej banke Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov

Zákon č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov

Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 30. októbra 2013 č. MF/14275/2013-74, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 8. decembra 2011 č. MF/25918/2011-74, ktorým sa ustanovuje rozsah, spôsob, miesto a termíny ukladania výkazu vybraných údajov z individuálnej účtovnej závierky pre účtovné jednotky, ktorými sú poisťovne, pobočky zahraničnej poisťovne, zaist'ovne, pobočky zahraničnej zaist'ovne, Slovenská kancelária poisťovateľov a Exportno-importná banka Slovenskej republiky

Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 20. novembra 2013 č. MF/17920/2013-74, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 31. marca 2003 č. 4455/2003-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov

Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 20. novembra 2013 č. MF/17919/2013-74, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 14. decembra 2011 č. MF/25928/2011-74, ktorým sa ustanovuje rozsah, spôsob, miesto a termíny ukladania výkazu vybraných údajov z konsolidovanej účtovnej závierky zostavenej podľa § 22 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov pre účtovné jednotky, ktorými sú podnikatelia

Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 11. decembra 2013 č. MF/19566/2013-31, ktorým sa mení a dopĺňa a opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 5. decembra 2007 č. MF/25755/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky, termíny a miesto predkladania účtovnej závierky pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov

Predpis č. 306/2007 Z. z. vyhláška Štatistického úradu Slovenskej republiky, ktorou sa vydáva Štatistická klasifikácia ekonomických činností

Výnos č. 312/2010 Ministerstva financií Slovenskej republiky z 9. júna 2010 o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy v znení neskorších predpisov

Výnos č. 55/2014 Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 4. marca 2014 o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy v znení neskorších predpisov

Vyhláška č. 562/2006 Zb. ktorou sa ustanovuje spôsob prevedenia listín do elektronickej podoby a spôsob nakladania s nimi v znení neskorších predpisov

Predpis č. 306/2007 Z. z. vyhláška Štatistického úradu Slovenskej republiky, ktorou sa vydáva Štatistická klasifikácia ekonomických činností

Iné normy platné v SR:

Metodický pokyn Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF/23579/2011-165 k výnosu MF SR z 9. júna 2010 č. 312/2010-132 Z. z. o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy

Metodický pokyn Ministerstva financií Slovenskej republiky k ukladaniu a zverejňovaniu dokumentov v Registri účtovných závierok

Nadnárodné právne normy:

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002 z 19. júla 2002 o uplatňovaní medzinárodných účtovných noriem

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 297/2008 z 11. marca 2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1606/2002 o uplatňovaní medzinárodných účtovných noriem, pokiaľ ide o vykonávacie právomoci prenesené na Komisiu

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1092/2010 z 24. Novembra 2010 o makroprudenciálnom dohľade Európskej únie nad finančným systémom a o zriadení Európskeho výboru pre systémové riziká

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010 z 24. Novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre bankovníctvo) a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/78/ES

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1094/2010 z 24. Novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov), a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/79/ES

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1095/2010 z 24. Novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre cenné papiere a trhy) a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/77/ES

Smernica Európskeho Parlamentu a Rady 2013/50/EÚ z 22. Októbra 2013, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/109/ES o harmonizácii požiadaviek na transparentnosť v súvislosti s informáciami o emitentoch, ktorých cenné papiere sú prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/71/ES o prospekte, ktorý sa zverejňuje pri verejnej ponuke cenných papierov alebo ich prijatí na obchodovanie, a smernica Komisie 2007/14/ES, ktorou sa stanovujú podrobné pravidlá implementácie určitých ustanovení smernice 2004/109/ES

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES z 25. Novembra 2009 o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II)

Rozhodnutie Rady z 29. Júna 1998 o poradení sa s ECB národnými orgánmi ohľadom návrhu právnych predpisov

Názory inštitúcií EÚ:

Názor Európskej centrálnej banky zo dňa 14.10.2011 na RÚZ

Internetové zdroje:

Ahrend, B. 2009. What are the costs and benefits of XBRL in the financial services industry?. [online]. Rotterdam: Erasmus universiteit Rotterdam. 2009. 74s. Dostupné na internete:

<http://www.google.sk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=10&sqi=2&ved=0CJABEBYwCQ&url=http%3A%2F%2Fthesis.eur.nl%2Fpub%2F6405%2F6405-Ahrendt.pdf&ei=-4NhU9m5CITvPOH3gcAN&usg=AFQjCNG8xvLd8HRsU1kD7rdgLYYCmFvgnA&sig2=nkqwWWxRsAAhH18KkJexUw>

Asociácia malých a stredných podnikov a živnostníkov ČR. 2010. Podnikatelia sú proti zverejňovaniu citlivých údajov v zbierke listín. [online]. In *Aktuality*. Praha: Dostupné na internete: <http://www.amspace.cz/podnikatele-jsou-proti-zverejnovani-citlivych-udaju-ve>

Ekholm, K. 2013. The globalisation of the financial markets following the global financial crisis. [online]. Stockholm: Sveriges Riksbank, 2013. 25s. Dostupné na internete: http://www.riksbank.se/Documents/Rapporter/POV/2013/2013_1/rap_pov_artikel_1_130321_eng_revised_130328.pdf

Ernst & Young. 2013. Reducing the burden of regulatory reporting: XBRL Reporting for CoRep and FinRep. [online]. Londýn: Ernst & Young. 2013. 7s. Dostupné na internete: [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/Reducing_the_burden_of_regulatory_reporting_-_XBRL_Reporting_for_CoRep_and_FinRep/\\$FILE/EY_Reducing_the_burden_of_regulatory_reporting_-_XBRL_Reporting_for%20CoRep_and_FinRep.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/Reducing_the_burden_of_regulatory_reporting_-_XBRL_Reporting_for_CoRep_and_FinRep/$FILE/EY_Reducing_the_burden_of_regulatory_reporting_-_XBRL_Reporting_for%20CoRep_and_FinRep.pdf)

European Banking Authority. 2013. EBA publishes XBRL taxonomy for remittance of supervisory reporting by competent regulatory authorities. [online]. Londýn: EBA. Dostupné na internete: <http://www.eba.europa.eu/-/eba-publishes-xbrl-taxonomy-for-remittance-of-supervisory-reporting-by-competent-regulatory-authorities>

European insurance and occupational pensions authority. 2014. EU-WIDE reporting formats. [online]. Frankfurt. EIOPA. Dostupné na internete: <https://eiopa.europa.eu/en/publications/eu-wide-reporting-formats/index.html>

European Securities and Markets Authority. 2013. 2014 work programme. [online]. Paríž: EBA. Dostupné na internete: http://www.esma.europa.eu/system/files/2013-1355_rev1_-_2014_work_programme.pdf

Global Reporting Initiative. 2014. XBRL. [online]. Amsterdam: Global Reporting Initiative. 2014. Dostupné na internete: <https://www.globalreporting.org/reporting/reporting-support/xbrl/Pages/default.aspx>

Hammermeister, J. H. - Zimmermann, J. 2010. Financial reporting demands in a globalised world: The harmonisation of accounting rules. [online]. Bremen: *TranState Working Papers 125, University of Bremen, Collaborative Research Center 597: Transformations of the State*. Dostupné na internete: <http://ideas.repec.org/p/zbw/sfb597/125.html>

Heinze, K. 2011. Why is XBRL recommended to be used?. [online]. Berlin: XBRL Spain – Eurofiling initiative. 2011. Dostupné na internete: http://www.wikixbrl.info/index.php?title=CEBS_Why_is_XBRL_recommended_to_be_used%3F

Choluj, V. 2010. Metodologické pokyny . In *Náčrt metodologického prístupu k riešeniu záverečnej práce z hľadiska požiadaviek stanovených Internou smernicou č. 1/2010 rektora EU v BA*. Bratislava. Dostupné na internete: [nhf-new.euba.sk/attachments/533_Metodologické%20pokyny.doc](http://new.euba.sk/attachments/533_Metodologické%20pokyny.doc).

IFRS Foundation. 2011. Snapshot: the IFRS Taxonomy - brief introduction to XBRL. [online]. London. Nadácia IFRS. Dostupné na internete: <http://www.ifrs.org/XBRL/Documents/SnapshotIFRSTaxonomyforweb.pdf>

Karthik, R., 2013. The International Politics of IFRS Harmonization. [online]. Cambridge: Harvard University. 2013. 46s. ISSN 2152-2820. Dostupné na internete: <http://www.degruyter.com/view/j/ael.2013.3.issue-2/ael-2013-0004/ael-2013-0004.xml>

Kendrigan, S. - Bray, M. 2011. Automating business reporting: Performance insight through better business reporting. [online]. Austrália. Dostupné na internete: <https://www.kpmg.com/AU/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Better-Business-Reporting/Documents/automating-business-reporting.pdf>

Kernan, K. 2009. The story of our new language: Personalities, cultures, and politics combine to create a common, global language for business. [online]. New York: American Institute of Certified Public Accountants, Inc. 2009. 39s. Dostupné na internete: http://www.aicpa.org/InterestAreas/FRC/AccountingFinancialReporting/XBRL/DownloadableDocuments/XBRL_09_web_final.pdf

Mijoč, I. - Starčević, D. 2013. Measurement of accounting harmonization and standardization. [online]. Osijek: J.J.Strossmayer University. 2013. 11s. Dostupné na internete: http://www.meste.org/mest/MEST_1_2013/_13.pdf

Ministerstvo financií Slovenskej republiky. 2014. Čo je Register účtovných závierok. [online]. Bratislava. MF SR. Dostupné na internete: <http://www.registeruz.sk/cruz-public/home/faq#WhyRuz>

Ministerstvo financií Slovenskej republiky. 2014. Kto bude mať prístup do neverejného registra. [online]. Bratislava. MF SR. Dostupné na internete: <http://www.registeruz.sk/cruz-public/home/faq#WhoHasAccessToNonPublicApp>

Ministerstvo Financií Slovenskej republiky. 2014. Metodický pokyn k ukladaniu a zverejňovaniu dokumentov v Registri účtovných závierok. [online]. Bratislava. MF SR. Dostupné na internete https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Infoservis/Aktualne_informacie/2014_03_14_MPMFSR_k_RUZ.pdf

Ministerstvo financií Slovenskej republiky. 2014. Register účtovných závierok. [online]. Bratislava. MF SR. Dostupné na internete: <http://www.registeruz.sk/cruz-public/home>

Naidoo, L. 2014. Accelerating XBRL Adoption to Raise Transparency. [online]. Hong Kong: *In Interactive business reporting*. 2014. Dostupné na internete: <http://ibrmag.com/accelerating-xbrl-adoption-to-raise-transparency/>

Olajumoke, J. 2010. Effect of Globalization on Financial Reporting: A Case Study of Zenith Bank PLC. [online]. Ogun Stae: Babcock University. 2010. 76s. SSRN: 2146570. Dostupné na internete: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2146570

Prechal, S. - de Leeuw, M. 2012. Transparency: A General Principle of EU law?. [online]. Utrecht: *Článok profesora európskeho práva de Leeuw*. Dostupné na internete: <http://www.uu.nl/faculty/leg/NL/organisatie/departementen/departementrechtsgeleerdheid/organisatie/onderdelen/europainstituut/publicaties/algemenerechtsbeginselen/Documents/S.%20Prechal%20en%20M.E.%20de%20Leeuw,%20Transparency.pdf>

Sivák, R. 2011. Interná smernica č. 8/2011 o záverečných a habilitačných prácach. [online]. Bratislava: Ekonomická univerzita v Bratislave, 2011. 14s. Dostupné na internete: http://www.euba.sk/studenti/preview-file/2011_Smernica_zav_hab_prace-1458.pdf

Skupina nezávislých zainteresovaných strán na vysokej úrovni pre oblasť administratívneho zaťaženia. 2012. Európa môže byť úspešnejšia – Osvedčené postupy znižovania administratívneho zaťaženia. In *Európa môže byť úspešnejšia*. Luxemburg : Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie. 2012. ISBN 978-92-79-22508-6. Dostupné

na internete:

http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/admin_burden/best_practice_report/docs/bestpractice_broch_sk.pdf.

Sunil, K. – Gupta, A. 2011. XBRL. [online]. Nai Delhi. The Ministry of Corporate Affairs. 2011. Dostupné na internete: http://www.bigshareonline.com/xbml_pdf/xbml.pdf

The American Institute of Certified Public Accountants (AICPA). 2014. Background of XBRL. [online]. Washington, D.C: AICPA. 2014. Dostupné na internete: <http://www.aicpa.org/InterestAreas/FRC/AccountingFinancialReporting/XBRL/Pages/BackgroundofXBRL.aspx>

The open Knowledge Foundation. 2014. O projekte data.gov.sk. [online]. Bratislava. The open Knowledge Foundation. Dostupné na internete: <http://data.gov.sk/about>

XBRL International. 2014. Benefits and Uses of XBRL. [online]. Clark: XBRL International. Dostupné na internete: <http://www.xbrl.org/benefits-and-uses>

XBRL International. 2014. Global Ledger Taxonomy - An Introduction. [online]. Clark: XBRL International. Dostupné na internete: <http://www.xbrl.org/GLTaxonomy/>

XBRL International. 2014. How XBRL works. [online]. Clark: XBRL International. Dostupné na internete: <http://www.xbrl.org/how-xbrl-works-1>

XBRL International. 2014. Mapa reprezentujúca XBRL projekty vo svete. [online]. Clark: XBRL International. Dostupné na internete: http://www.xbrl.org/knowledge_centre/projects/map

XBRL International. 2014. XBRL Basics - Getting Started. [online]. Clark: XBRL International. Dostupné na internete: <http://www.xbrl.org/GettingStarted>

XBRL International. 2014. XII Recognised Taxonomies. [online]. Clark: XBRL International. Dostupné na internete: <http://www.xbrl.org/FRTaxonomies/>

³¹Všetky internetové zdroje uvedené v Zozname použitej literatúry boli dostupné v rovnakej forme v akej boli použité pre účely práce dňa 30.04.2014 on-line.

Zoznam príloh

Príloha A – Analýza ustanovení právnych noriem podstatných pre RÚZ a XBRL

Príloha B – Príklad použitia XBRL

Príloha C – Titulná strana webového rozhrania webového sídla RÚZ

Príloha D – Titulná strana webového rozhrania webového sídla FR SR